

Kadernota 2018

30-05-2017

Inhoudsopgave

Leeswijzer.....	4
Inleiding.....	5
Uitgangspunten Begroting 2017.....	9
Programma Bestuur en dienstverlening.....	15
Programma Veiligheid en openbare orde.....	19
Programma Bereikbaarheid en mobiliteit.....	21
Programma Onderwijs en kinderopvang.....	23
Programma Sociaal domein.....	27
Programma Welzijn, sport en cultuur.....	31
Programma Inkomen en armoedebeleid.....	37
Programma Leefomgeving en milieu.....	41
Programma Ruimtelijke ontwikkeling.....	47
Algemene dekkingsmiddelen.....	51
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	53
Paragraaf Bedrijfsvoering.....	59
Paragraaf Lokale heffingen.....	65
Bijlagen.....	67
Totaaloverzicht structurele gevolgen Jaarrekening.....	69
Totaaloverzicht autonome ontwikkelingen.....	71
Totaaloverzicht nieuwe ontwikkelingen.....	72
Meerjaren investeringsplan 2018-2021.....	75
Raadsbesluit.....	79

Leeswijzer

De Kadernota 2018 geeft voor zover mogelijk een inzicht in het meerjarenperspectief 2018-2021. De integrale afweging en de besluitvorming over de meerjarenbegroting vindt plaats bij de begrotingsbehandeling.

De kadernota legt de uitgangspunten vast voor het opstellen van de Begroting 2018-2021.

Alle bedragen in de financiële tabellen hebben we afgerond op hele getallen en zijn "x € 1.000". Het beleid in deze kadernota heeft bijna overal een structureel financieel karakter. Waar het een incidenteel karakter heeft, staat het vermeld.

De Kadernota 2018 is in de programmastructuur van de begroting opgezet. De doelenbomen zijn overgenomen. Daar waar in de kadernota nieuwe beleidsvoorstellen zijn gepresenteerd is de kleur van het hoofd- en subdoel groen gemaakt. Op deze manier is per programma snel inzichtelijk waar beleidswijzigingen voorgesteld worden.

Alleen de paragrafen waar wijzigingen optreden zijn opgenomen. In deze kadernota zijn dat de paragrafen:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing (nieuwe en geactualiseerde risico's);
- Bedrijfsvoering' (uitgangspunten personeelskosten);
- Lokale Heffingen (uitgangspunten belastingtarieven 2018).

In de bijlagen staat per mutatiesoort (gevolg jaarrekening, autonome ontwikkeling, nieuw beleid) programmagewijs een overzicht.

Inleiding

Met de kadernota geeft het college inzicht in de financiële ontwikkelingen in het meerjarenperspectief. Op basis van deze ontwikkelingen kan de raad richting geven aan de begroting voor de komende vier jaar.

Belangrijk onderdeel van de kadernota is het vaststellen van de uitgangspunten voor het opstellen van de Begroting 2018. Deze uitgangspunten leiden tot een bijgesteld meerjarenperspectief. In deze kadernota vragen wij u de volgende uitgangspunten vast te stellen:

- Aantallen woningen en inwoners 2018-2021;
- Prijsindexering voor uitgaven en inkomsten;
- Structurele gevolgen Jaarrekening 2016;
- Autonome ontwikkelingen;
- Nieuw beleid;
- Meerjareninvesteringsplan 2018-2021;
- Algemene uitkering op basis van decembercirculaire 2016;
- Personeelskosten;
- Prijsindexering belastingen 2017.

Groei van Diemen

Vorig jaar is in de nota 'Integrale visie op de groei van Diemen' inzichtelijk gemaakt welke autonome effecten de groei van Diemen met zich meebrengt. Ondanks enkele verschuivingen houden we bij de actualisering van het meerjarenperspectief nog hetzelfde groeiperspectief omdat de uiteindelijke totale groei slechts gering wijzigt.

Nu we een jaar verder zijn komen er beleidsmatige keuzes op ons af die vaak gerelateerd zijn aan de groei. De vraag naar sport- en onderwijshuisvesting is prangender maar ook de infrastructurele aanpassingen en de vraag naar meer sociale woningbouw. In deze kadernota komen de bijbehorende nieuwe en aangepaste investeringsbudgetten naar voren in het geactualiseerde meerjaren investeringsplan. Om afgewogen besluiten te kunnen nemen is onderzoek naar de de samenhang en volgtijdelijkheid van de projecten noodzakelijk. Deze kadernota geeft inzicht in de projecten en de bijbehorende financiële gevolgen. Naast de financiële ruimte om projecten te realiseren is ook het ruimtelijke aspect van groot belang. De te ontwikkelen ruimte binnen Diemen wordt steeds schaarser en de ambities / wensen zijn groot. Bij de realisatie van onze ambities zijn de afwegingen in ruimtelijke en financiële zin doorslaggevend. Veel projecten zijn afhankelijk van elkaar, maar niet alle projecten zijn vooraf te regisseren. In sommige gevallen zijn burgerinitiatieven of medewerking / participatie van andere organisaties noodzakelijk voor invulling van de ambitie (hockeyvelden / middelbare school). Dit vergt een flexibele houding van bestuur en organisatie om de ambities toch waar te maken.

In 2018 zijn de nieuwe gemeenteraadsverkiezingen. Het benoemen van alle projecten in deze kadernota kan helpen bij het opstellen van de nieuwe partij-/verkiezingsprogramma's.

Vertrekpunt

Vertrekpunt voor deze kadernota is het meerjarenperspectief zoals gepresenteerd in de Programmabegroting 2017.

Ook voor de begroting 2018 is een uitgebreid toezichtskader van de Provincie ontvangen. Uiteraard zullen we bij het opstellen van de begroting dit toezichtskader als leidraad gebruiken.

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
Saldo structureel	225	150	580	410
Saldo incidenteel	-480	-140	-115	-100
Resultaat meerjarenbegroting 2017-2020	-255	10	465	310

Geactualiseerde meerjarenperspectief

Onderstaand het geactualiseerde meerjarenperspectief, hierbij is al grofweg onderscheid gemaakt in het structurele en incidentele meerjarenperspectief.

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
Structureel				
Saldo structurele baten en lasten meerjarenbegroting 2017-2020	225	150	580	410
Structurele gevolgen Jaarrekening 2016	-10	-10	-10	-10
Autonome ontwikkelingen:				
- prijsindexering	-440	-440	-440	-440
- loonindexering	-250	-250	-250	-250
- indexering belastingen	95	95	95	95
- overige autonome ontwikkelingen	-235	-270	-305	-340
- algemene uitkering	895	755	1.365	1.650
- uitbreiding personeel (Stelpost 'Groei van Diemen')	-70	-	-	-
Nieuw beleid:				
- diverse voorstellen	-370	-290	-290	-290
- meerjaren investeringsplan	-	-100	-270	-580
Prognose Kadernota 2018 Meerjarenperspectief structureel	-160	-360	475	245
Incidenteel				
Saldo incidentele baten en lasten meerjarenbegroting 2017-2020	-480	-140	-115	-100
Autonome ontwikkelingen				
- algemene uitkering	5	-	-	-
Nieuw beleid:				
- diverse voorstellen	-50	-50	-	-
- extra formatiebehoefte nieuwe projecten	-1.125	-820	-575	-
- extra formatiebehoefte in eerste instantie ten laste van Algemene Reserve	1.125	820	575	-
Prognose Kadernota 2018 Meerjarenperspectief incidenteel	-525	-190	-115	-100
Prognose Kadernota 2018 Meerjarenperspectief	-685	-550	360	145

In bovenstaand meerjarenperspectief zijn geen taakstellende bezuinigingen opgenomen. Alle taakstellende bezuinigingen uit de voorgaande bezuinigingsoperaties zijn ingevuld. Het geactualiseerde meerjarenperspectief geeft aan dat de begroting met uitzondering van 2019 structureel in evenwicht is.

Proces sluitende begroting

Vaak heeft de meicirculaire een grote invloed op het saldo. Vanwege de kabinetsformatie is het de verwachting dat de financiële effecten dit jaar gering zijn. Zodra de Meicirculaire 2017 binnen is zal er zo snel mogelijk, in ieder geval vóór behandeling van de Kadernota 2018 in de raad, een geactualiseerd meerjarenperspectief komen via een informatieve raadsmemo.

Bij aanbidding van de begroting 2018 presenteert het college een sluitend structureel meerjaren-perspectief. Wanneer nodig vindt een heroverweging plaats van het in te zetten nieuwe beleid of het inzetten van bezuinigingsmaatregelen. De besluitvorming hieromtrent vindt in oktober en november plaats bij de vaststelling van de begroting.

Lay-out Programmabegroting 2018

In de programmabegroting 2018 blijft de programma-indeling onveranderd.

De volgende programma's worden opgenomen:

- Bestuur en dienstverlening
- Veiligheid en openbare orde
- Bereikbaarheid en mobiliteit
- Onderwijs en kinderopvang
- Sociaal domein
- Welzijn, sport en cultuur
- Inkomen en armoedebeleid
- Leefomgeving en Milieu
- Ruimtelijke ontwikkeling
- Algemene Dekkingsmiddelen

Uitgangspunten Begroting 2017

Aantal woningen 2018-2021

De prognose voor het aantal woningen hebben we geactualiseerd, zie onderstaande tabel.

Woningaantallen	2018	2019	2020	2021
Stand 1 januari	13.357	14.233	15.994	17.106
Plantage De Sniep				
Eensgezinswoningen	121	21	-	-
Appartementen	-	100	196	-
Sociale huurappartementen	-	100	-	-
Bergwijkpark				
Appartementen	750	750	750	800
Studentenwoningen	-	780	-	-
Sfinx				
Appartementen 100	-	-	-	-
Arent Krijtstraat 1				
Appartementen	-	-	66	-
Zuidflank Wilhelminaplantsoen				
Eensgezinswoningen	-	10	-	-
Spoorzicht				
Eensgezinswoningen	-	-	20	-
Appartementen	-	-	80	-
Diemen Zuid (div.)				
Eensgezinswoningen	-	-	-	20
Appartementen	-	-	-	60
Voormalige pastorie				
Appartementen	5	-	-	-
Areaalontwikkeling	876	1.761	1.112	880
Stand 31 december	14.233	15.994	17.106	17.986

Aantal inwoners 2018-2021

De aanpassingen van de woningaantallen leidt tot de onderstaande bijgestelde prognose voor het aantal inwoners.

Aantal inwoners per 1 januari	2018	2019	2020	2021
Stand per 1 januari	28.131	29.505	31.772	33.450
Uitbreiding aantal inwoners als gevolg van areaalaanpassingen				
- eensgezinswoningen	242	62	40	40
- appartementen	1.133	1.425	1.638	1.290
- studentenwoningen	-	780	-	-
	1.375	2.267	1.678	1.330
Prognose Kadernota 2018	29.505	31.772	33.450	34.780

Prijsindexering

We stellen voor de jaarlijks exploitatiebudgetten voor uitgaven en inkomsten te indexeren. Per 1 januari 2017 was het indexcijfer **1,6%** (Bron CBS). Dit percentage houden wij aan voor de indexering van de baten en lasten. De indexering betreft de uitgaven voor diensten en leveringen.

In afwijking van bovenstaand indexcijfer stellen wij voor subsidies en gemeenschappelijke regelingen een indexering van 3% voor. Beide kostensoorten worden in hoge mate bepaald door de salarisontwikkelingen. Reeds ontvangen begrotingen van gemeenschappelijke regelingen over 2018 onderschrijven dit. Voorstel is de budgetten voor bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen en subsidies met **3,0%** te verhogen.

De indexering van de inkomsten betreft voornamelijk huur- en pachtbrenngsten. De indexering van de belastingopbrengsten is als apart uitgangspunt opgenomen (zie paragraaf 'Lokale Heffingen').

Per saldo levert de prijsindexering in 2018 een nadelig effect op van € 440.000 op. Hoewel er geen direct verband tussen de prijs- en loonindexatie van de individuele gemeenten en de indexering van de algemene uitkering. Uitgangspunt is dat we de indexering van de algemene uitkering wel afzetten tegen onze loon- en prijsindexering. Per saldo dekt de indexering van de algemene uitkering grotendeels het nadelig effect van de voorgestelde prijsindexering.

Prijsindexering	2018	2019	2020	2021
Lasten				
- subsidies	-100	-100	-100	-100
- bijdrage gemeenschappelijke regelingen	-90	-90	-90	-90
- bijdrage Duo+	-110	-110	-110	-110
- overige diensten en leveringen	-170	-170	-170	-170
Totaal lasten	-470	-470	-470	-470
Baten				
- huur- en pachtbrenngsten	30	30	30	30
Totaal baten	30	30	30	30
Prognose Kadernota 2018 Prijsindexering	-440	-440	-440	-440

Meerjaren investeringsplan

Het meerjareninvesteringsplan is geactualiseerd. De belangrijkste wijzigingen en nieuwe investeringen staan hieronder vermeld. Door de investeringen op te nemen in het investeringsplan houden we alvast rekening met de kapitaallasten (rente en afschrijving) van de investeringen. Bij de begroting 2018 worden de investeringsbudgetten voor vervangingsinvesteringen in de jaarschijf 2018 vrijgegeven. Voor nieuwe investeringen volgt een aparte raadsvoordracht. Investerings in de jaarschijf 2019 en verder zijn budgettair verwerkt in het meerjarenperspectief, de daadwerkelijk besluitvorming over het al dan niet realiseren van de investering volgt later.

Omschrijving		2018	2019	2020	2021
Bestuur en dienstverlening					
Herinrichten centrale hal en Burgerzaken gemeentehuis	Budgetverhoging	300			
Aanpassing werkplekken gemeentehuis	Nieuw	30	30	30	
Onderwijs en kinderopvang					
Brede school in Bergwijkpark	Nieuw				7.500
Gymzaal bij de brede school in Bergwijkpark	Nieuw				900
Welzijn, sport en cultuur					
Vervangen technische installaties sportcentrum Duran	Nieuw	365			
Aanleg kunstgras combinatieveld voetbal-honkbal	Nieuw		970		
Vervangen dakbedekking en plaatsen zonnepanelen De Omval	Nieuw		135		
Plaatsen zonnepanelen De Schakel	Nieuw		70		
Plaatsen zonnepanelen 't Kruidvat	Nieuw		55		
Vervangen en verduurzamen ventilatie 't Kruidvat	Nieuw			35	
Relisatie nieuwe sporthal	Nieuw			3.500	
Vervangen en verduurzamen ventilatie 't Noorderlicht	Nieuw				120
Leefomgeving en milieu					
Vervangen voertuigen	Verschoven		235		300
Infrastructurele werken Plantage De Sniep	Nieuw			2.170	
Vervangen onderheid riool hoofdassen	Alternatief				3.360
Ruimeijke ontwikkeling					
Geuidsschermen Plantage De Sniep	Nieuw	800	800		
Mutaties meerjaren investeringsplan		1.495	2.295	5.735	12.180

Op de desbetreffende programma's vindt u een toelichting op de nieuwe en gewijzigde investeringen.

Exploitatielasten investeringen 2021 nog niet verwerkt in saldo

Belangrijk aandachtspunt zijn de grote investeringen in 2021. De kapitaallasten van deze investeringen (Brede school Bergwijkpark en vervangen onderheid riool) zijn nog niet verwerkt in het begrotingssaldo 2021. De kapitaallasten gaan zich pas voordoen in 2022. De kapitaallasten van de onderheide wegen komen terug in het tarief rioolbelasting. De investering van de Brede school in Bergwijkpark leidt grofweg tot € 350.000 extra lasten.

Nog niet opgenomen investeringen

Er zijn enkele grote investeringen die pas na 2021 in de planning staan. Ter volledigheid zijn deze investeringen wel inzichtelijk gemaakt in deze kadernota. Het betreft de investeringen:

- Nieuwbouw middelbare school
- Aanleg hockeyvelden
- Renovatie / nieuwbouw zwembad

Indicatief leiden de aanpassingen van de investeringsbudgetten tot de volgende structurele effecten.

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
Mutaties meerjaren investeringsplan	-	-100	-270	-580

Programma Bestuur en dienstverlening

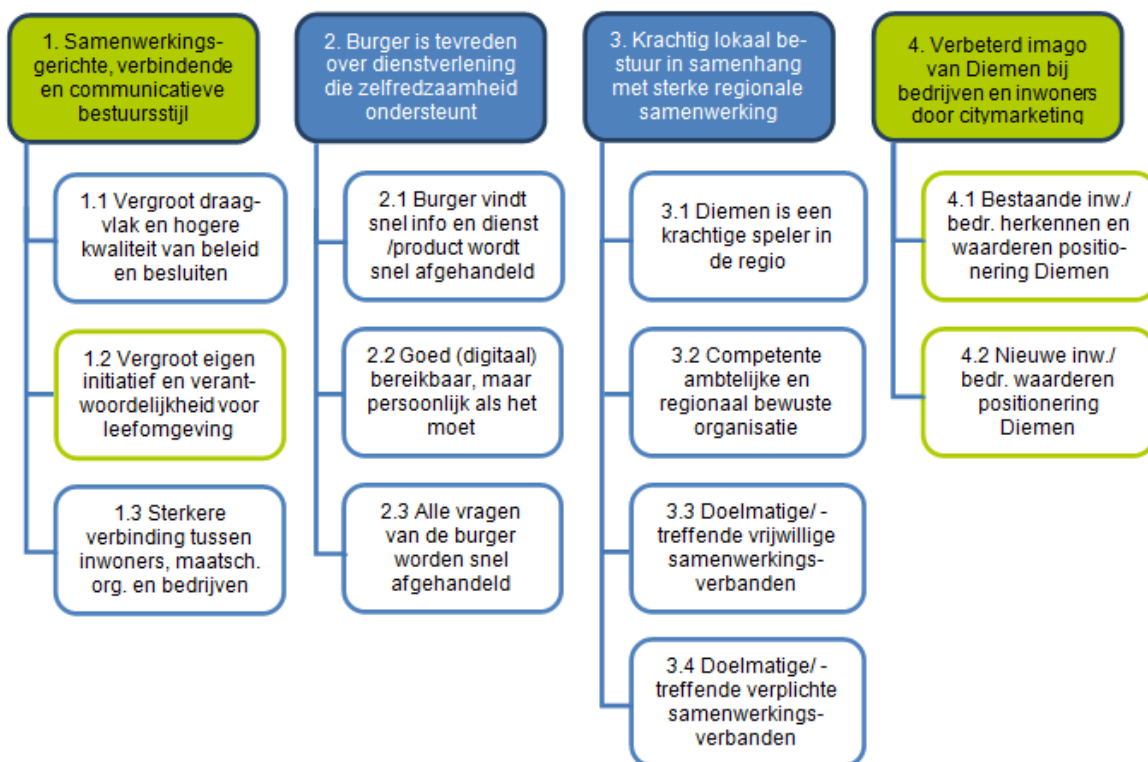
Portefeuillehouders:

- E. Boog (Juridische Zaken; Personeel en organisatie; Dienstverlening en ICT; Bestuurscommunicatie; Regionale zaken; Coördinatie Wijkgericht werken)
- J. Klaasse (Citymarketing; Evenementen)

Ambtelijk:

- Gemeentesecretaris J.D. de Kort
- Afdelingsmanager Publiekszaken A. Oonk

Doelstellingen in één oogopslag



Structurele gevolgen Jaarrekening 2016

Bedrijfsvoering

In 2016 is binnen de uitgaven van bedrijfsvoering een positief verschil van € 28.000 behaald door onderbesteding van de budgetten van facilitaire zaken (abonnementen en voedingsmiddelen). Deze onderbesteding is als structureel te kenmerken.

Autonome ontwikkelingen

Informatiebeveiliging

Vanaf 1 juli 2018 gaat de nieuwe Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in. Deze verordening staat ook bekend als de General Data Protection Regulation (GDPR)

(Verordening (EU) 2016/679) en houdt in dat binnen de diverse gemeentelijke processen de privacy gewaarborgd moet zijn. Hiervoor dient een Functionaris Gegevensbeheer te worden aangesteld. Momenteel onderzoekt Duo+ op welke wijze dit het meest efficiënt en effectief kan worden vormgegeven voor de drie gemeenten en Duo+. Zeker is dat dit tot een formatie-uitbreiding leidt van maximaal 0,5 fte (€ 35.000).

Gewijzigde financiering VNG-activiteiten

Vanaf 2018 kunnen de gezamenlijke activiteiten die de VNG op verzoek van de leden voor hen organiseert of uitvoert, niet meer gefinancierd worden via uitnamen uit het Gemeentefonds. Tijdens de ledenvergadering van 30 november 2016 is besloten dat er een nieuwe financieringsroute komt.

Op de Algemeen Ledenvergadering van juni 2017 wordt voorgesteld een Fonds in te richten. Het gaat daarbij om een technische omzetting. De inkomsten van de algemene uitkering nemen toe, daartegenover dient een uitgavenpost (budget) te worden opgenomen ter betaling van de bijdrage aan de VNG.

Nieuwe ontwikkelingen

Impuls overheidsparticipatie

Ook in Diemen komen er steeds meer initiatieven vanuit de gemeenschap. Die initiatieven vragen om een andere rol van de gemeente. Dit geldt voor Diemen, maar is ook een bredere tendens voor overheidsorganisaties op alle niveaus. Vanwege die ontwikkeling heeft de gemeente in 2016 een stevige organisatievernieuwing ingezet: Koers op Initiatief. Dit nieuwe koerstraject is een logisch vervolg op het eerdere traject Koers op Kwaliteit, waarmee de organisatie verregaand 'orde is gebracht'. Met Koers op Initiatief verlegt de organisatie de koers naar het contact met onze inwoners en ondernemers. Hoe kan dit nog beter? Wat is nodig om tot optimaal contact te komen? In dit traject wordt optimaal gebruik gemaakt van beschikbare competenties in de eigen organisatie.

De nieuwe koers stelt ons voor een aantal beleidsmatige keuzes. Die worden in de loop van 2017 integraal beschreven onder de noemer "participatie, communicatie en initiatief". Dit houdt enerzijds in een visie op overheidsparticipatie in en anderzijds een nieuw strategisch beleidsplan voor onze communicatie. Deze plannen komen mede tegemoet aan de aanbevelingen van de Rekenkamer over deze onderwerpen.

We kunnen reeds voorzien dat de extra aandacht voor overheidsparticipatie vraagt om concrete versterking in onze ambtelijke organisatie, in aanvulling op wat al intern beschikbaar is. In 2017 werkt het college hiervoor een voorstel uit. We houden alvast voor 2018 en 2019 rekening met een extra budget van € 50.000 om de versterking mogelijk te maken.

Nieuwe/gewijzigde investeringen

Programma Bestuur en dienstverlening			Investeringsbedrag			
Nr.	N/G ¹	Investering	2018	2019	2020	2021
1.	N	Herinrichten centrale hal en Burgerzaken gemeentehuis	300			
2.	N	Aanpassing werkplekken gemeentehuis	30	30	30	
3.	N	Installeren gasabsorbtiepompen gebouw A gemeentewerf			45	
4.	N	Vervangen gevelkozijnen en garagedeuren gebouw B/C en D gemeentewerf			375	
5.	N	Vervangen luchtbehandeling bestuursvleugel gemeentehuis				150

Nieuw/gewijzigde investeringen

1. Herinrichten centrale hal en Burgerzaken

De klantbediening willen wij moderniseren. Dit vraagt om een andere inrichting van de centrale hal en de balie bij Burgerzaken. Om dit te realiseren en een toekomstbestendige service te kunnen bieden aan de burgers, is een krediet noodzakelijk van € 300.000. De voorbereidingen van dit project worden in combinatie met de renovatie van de raadszaal (als investering ook gepland in 2018) opgepakt.

2. Aanpassing werkplekken gemeentehuis

De groei van de organisatie, als ook de ambities rondom Koers op Initiatief, vragen om investeringen in de (flexibilisering van een aantal) werkplekken op het gemeentehuis. Concreet bestaat de behoefte om jaarlijks een kantoorgedeelte/werkruimte te moderniseren/herinrichten tbv flexibel werken ("aanlandplekken") en opstellingen en faciliteiten die bijdragen aan samenwerken. Zo kan enerzijds met een betrekkelijk lage investering een hogere bezettingsgraad gehaald worden, waarmee de groei wordt opgevangen. En wordt gelijk de gewenste facilitaire randvoorwaarden gecreëerd voor de werkcultuur van "initiatief nemen, ontmoeten en verbinden" die met Koers op Initiatief wordt nagestreefd. Voor deze aanpassing is in de periode 2018-2020 jaarlijks een bedrag van € 30.000 benodigd.

3. Installeren gasabsorbtiepompen gebouw A gemeentewerf

Om de duurzaamheid als gemeente Diemen verder te onwikkelen, is het gewenst om de gerealiseerde gasabsorbtiepompen op het gemeentehuis ook toe te passen op het kantoorgebouw van de gemeentewerf. Dit geeft een aanzienlijke energiebesparing op het gasverbruik en CO2 uitstoot. De besparing op het gasverbruik is jaarlijks circa € 4.000. Om de gasabsorbtiepompen te realiseren is een investering van € 45.000 noodzakelijk.

4. Vervangen gevelkozijnen en garagedeuren gebouw B/C en D gemeentewerf

De gevelkozijnen en garagedeuren zijn sinds de nieuwbouw rond 1979 niet vervangen. De isolatiewaarde hiervan is slecht te noemen. Met name het staal van de kozijnen is slecht. Ook de garagedeuren hebben hun vervangingscyclus bereikt. Buiten het feit dat de kozijnen en garagedeuren aan vervanging toe zijn, wordt met het vervangen van de kozijnen en garagedeuren een enorme isolatiewaarde verbetering gerealiseerd. Voor het realiseren van het totale werk is een investering van € 375.000 noodzakelijk.

¹ Nieuw/Gewijzigd

5. Vervangen luchtbehandeling bestuursvleugel gemeentehuis

De luchtbehandelingskast van de bestuursvleugel is aan vervanging toe. Met het vervangen wordt ook gekeken naar duurzaamheid en energiereductie. Met het vervangen wordt een hoger rendement aan Warmteterugwinning gerealiseerd. Dit geeft een reductie op het energieverbruik. Voor deze vervanging is een bedrag van € 150.000 noodzakelijk.

Programma Veiligheid en openbare orde

Portefeuillehouder:

- E. Boog

Ambtelijk:

- Afdelingsmanager Ruimtelijke Ontwikkeling M.R.A. Cornelissen

Doelstellingen in één oogopslag



Structurele gevolgen Jaarrekening 2016

Geen.

Autonome ontwikkelingen

Geen.

Nieuwe ontwikkelingen

Veiligheidsmaatregelen

Op het gebied van veiligheid willen we de lat hoger leggen door meer inzet te plegen. Voorbeelden van deze verhoogde inzet zijn:

- Regionale aanpak radicalisering: hiertoe is tussen het veiligheidshuis en de gemeenten buiten Amsterdam gekozen voor een aanhaking bij de Amsterdamse aanpak. Daartoe wordt een geormerkte formatie voor de AM gemeenten gereserveerd waardoor er zekerheid is over deskundigheid in de gewenste aanpak.

- Aanpak van ondermijnende criminaliteit in Diemen: dit willen we beter vormgeven, door naast de bestaande capaciteit van het eigen personeel, ook incidenteel expertise in te huren.
- Uitbreiding van de toetsingen van vergunningen en bouwprojecten op grond van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob): wij vinden het noodzakelijk om grootschalige en complexe aanvragen (> € 250.000) door een deskundige te laten beoordelen. Deze expertise kan op basis van regionale afspraken geleverd worden via de gemeente Amsterdam.

De totale kosten voor deze aanvullende veiligheidsmaatregelen zijn geraamd op € 30.000. Het voorstel is om hiervoor het programmaonderdeel 'Veiligheid' met ingang van 2018 structureel met dit bedrag te verhogen.

Nieuwe/gewijzigde investeringen

Er zijn geen nieuwe/gewijzigde investeringen binnen dit programma.

Programma Bereikbaarheid en mobiliteit

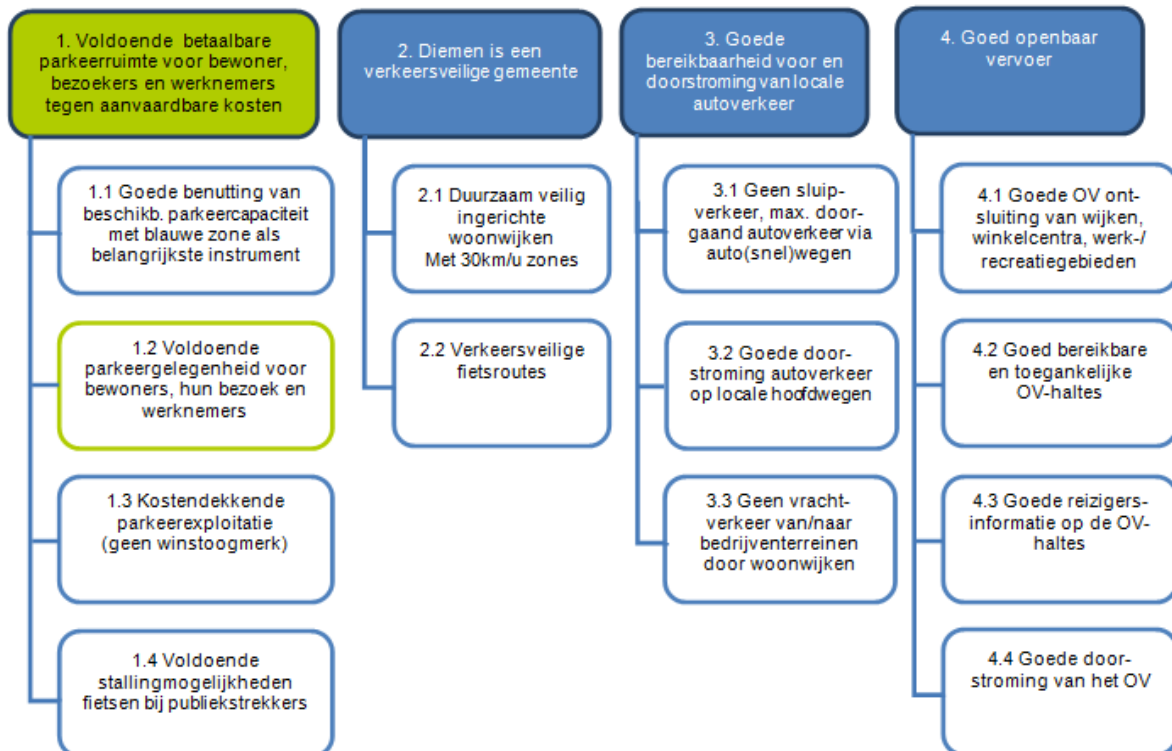
Portefeuillehouder:

- A.J.M. Scholten

Ambtelijk:

- Afdelingsmanager Ruimtelijke Ontwikkeling M.R.A. Cornelissen

Doelstellingen in één oogopslag



Structurele gevolgen Jaarrekening 2016

Geen.

Autonome ontwikkelingen

Geen.

Nieuwe ontwikkelingen

Parkeerbeleid op en rond de Oost-West as

Ten behoeve van het project Oost-West as is het noodzakelijk in 2018 een aanpassing in het parkeerbeleid te maken. Het verkeerstechnisch ontwerp bevat namelijk voor de Muiderstraatweg minder openbare parkeerplaatsen dan voorheen. Om het gebruik van deze parkeerplaatsen door de juiste doelgroepen te waarborgen, is het noodzakelijk om in ieder geval de parkeerplaatsen aan de Muiderstraatweg om te zetten van blauwe zone

naar betaald parkeren. Momenteel vindt de uitwerking van de nieuwe parkeerregulering plaats. Daarbij is het mogelijk dat voor een groter gebied dan enkel de Muiderstraatweg wordt voorgesteld om de blauwe zone om te vormen naar betaald parkeren.

In de nieuwe situatie van Holland Park met 3.000 woningen en bedrijven wordt bij de eerste oplevering vanaf 1 mei 2017 een start gemaakt de blauwe zone in te stellen voor de beperkte parkeerplaatsen op maaiveld. Deze parkeerregulering is noodzakelijk om bewoners te dwingen gebruik te maken van de inpandige parkeergelegenheid. In het geval van Holland Park staan dus tegenover de kosten van belijning en bebording van de blauwe zone geen opbrengsten van bewonersontheffingen, aangezien bewoners beschikken over een inpandige parkeervoorziening.

De aanpassing in en uitvoering van het parkeerbeleid zorgt voor extra kosten. Volgens de huidige raming is de parkeerexploitatie 2018 nog wel kostendekkend, maar is de verwachting dat de parkeerexploitatie in 2019 niet meer kostendekkend is. Hierdoor zou het noodzakelijk kunnen worden om in 2018 een tariefsverhoging van het straatparkeertarief aan de gemeenteraad voor te stellen.

Nieuwe/gewijzigde investeringen

Er zijn geen nieuwe/gewijzigde investeringen binnen dit programma.

Programma Onderwijs en kinderopvang

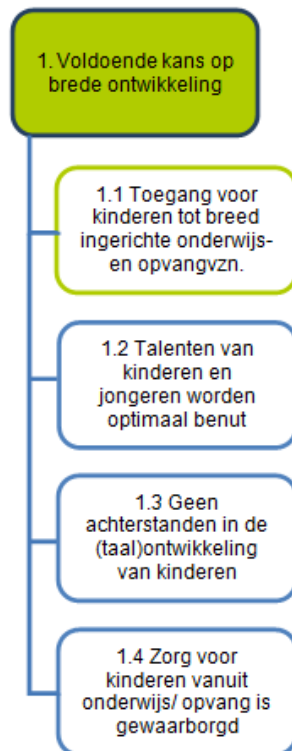
Portefeuillehouders:

- J. Klaasse
- R.P. Grondel

Ambtelijk:

- Afdelingsmanager Samenleving C. Schelling

Doelstellingen in één oogopslag



Structurele gevolgen Jaarrekening 2016

Geen.

Autonome ontwikkelingen

Geen.

Nieuwe ontwikkelingen

Natuur- en milieueducatie

Afgelopen twee jaar heeft Staatsbosbeheer rondleidingen in het Diemberbos verzorgd voor Diemense basisschoolleerlingen. De ervaringen hiermee zijn positief en dragen bij aan de doelstellingen op het gebied van natuur- en milieueducatie. Om deze rondleidingen structureel mogelijk te maken, wordt gevraagd om een structurele verhoging van het budget voor natuur- en milieueducatie van € 12.000.

Nieuwe/gewijzigde investeringen

Programma Onderwijs en kinderopvang			Investeringsbedrag			
Nr.	N/G ²	Investering	2018	2019	2020	2021
1.	N	Vervangen CV installatie voormalig Prinses Marijkeschool	45			
2.	N	Brede School in Bergwijkpark				7.482
3.	N	Gymzaal bij de Brede School in Bergwijkpark				910

Nieuw/gewijzigde investeringen

1. Vervangen CV installatie voormalig Prinses Marijkeschool

De CV installatie is aan vervanging toe. Ook de regeltechniek en de circulatiepompen zijn aan het einde van hun vervangingscyclus. Met het vervangen wordt in het werk ook duurzaamheid meegenomen. Een investering van € 45.000 is noodzakelijk om deze werkzaamheden te realiseren. Een nieuwe CV installatie draagt bij aan duurzaamheid en reduceert het energieverbruik.

2. Brede School in Bergwijkpark

In de Raadvergadering van 23 maart 2017 heeft u ingestemd met de strategische visie onderwijshuisvesting gemeente Diemen 2017-2037. Hierbij heeft u tevens ingestemd met de bouw van een Brede School in Bergwijkpark, door verplaatsing van basisschool De Venser, en op basis van de huidige uitgangspunten een investeringskrediet beschikbaar te stellen van € 7.482.000.

3. Gymzaal bij de Brede School in Bergwijkpark

In deze kadernota wordt u een voorstel gedaan voor het krediet voor de bouw van Brede School in Bergwijkpark. In de Raad van 23 maart 2017 is hierover uitgebreid met u gesproken. Tijdens deze bespreking is aangegeven dat gedacht wordt aan de realisatie van een gymzaal bij deze brede school, zodat de schoolkinderen niet naar Diemen-Zuid hoeven te lopen voor hun bewegingsonderwijs en dat er ook direct in de avonden een sportvoorziening voor de buurt beschikbaar komt. Het realiseren van een gymzaal aan de brede school wordt op basis van de huidige bouwrijzen geraamd op € 910.000. Wij willen u voorstellen bij de bouw van de Brede School direct een sportvoorziening te realiseren die overdag gebruikt kan worden door de kinderen van 0 tot 13 jaar en na schooltijd voor naschoolse activiteiten en buurtactiviteiten.

Nog niet opgenomen investeringen

Er zijn enkele grote investeringen die buiten pas na 2021 aan de orde komen. Ter volledigheid zijn de grof geschatte kosten van deze investeringen wel opgenomen in deze kadernota.

² Nieuw/Gewijzigd

1. Middelbare school

Bestuurlijk is de wens geuit dat er middelbaar onderwijs in Diemen komt. Inmiddels worden hier met een mogelijke partners gesprekken over gevoerd en wordt de juridische haalbaarheid onderzocht. Ook de meerwaarde voor inwoners van Diemen wordt in dit verband meegewogen.

Het benodigde investeringsbudget is afhankelijk van de uiteindelijke grote van de school (600 of 800 leerlingen) en het al dan niet bouwen van een gymlocatie. Onderstaand een grove benadering van de investeringskosten en bijbehorende kapitaallasten.

Indicatieve raming Scenario 600 leerlingen	VNG- norm 2017	Bouwbesluit 2015	Frisse Scholen B	Markt- ontwikkeling
Investeringsbudget				
Nieuwbouw school	5.300.000	6.200.000	7.400.000	8.500.000
Gymzaal	1.100.000	1.300.000	1.600.000	1.800.000
Totaal investeringsbudget	6.400.000	7.500.000	9.000.000	10.300.000
Kapitaallasten	6.400.000	7.500.000	9.000.000	10.300.000
Nieuwbouw school	210.000	250.000	295.000	340.000
Gymzaal	45.000	50.000	65.000	70.000
Totaal kapitaallasten	255.000	300.000	360.000	410.000
Ontvangsten VO-leerlingen in Algemene Uitkering (bezetting 75%)	-115.000	-115.000	-115.000	-115.000
Mutaties meerjaren investeringsplan	140.000	185.000	245.000	295.000

Indicatieve raming Scenario 800 leerlingen	VNG- norm 2017	Bouwbesluit 2015	Frisse Scholen B	Markt- ontwikkeling
Investeringsbudget				
Nieuwbouw school	7.000.000	8.100.000	9.800.000	11.000.000
Gymzaal	1.100.000	1.300.000	1.600.000	1.800.000
Totaal investeringsbudget	8.100.000	9.400.000	11.400.000	12.800.000
Kapitaallasten	8.100.000	9.400.000	11.400.000	12.800.000
Nieuwbouw school	280.000	325.000	390.000	440.000
Gymzaal	45.000	50.000	65.000	70.000
Totaal kapitaallasten	325.000	375.000	455.000	510.000
Ontvangsten VO-leerlingen in Algemene Uitkering (bezetting 75%)	-175.000	-175.000	-175.000	-175.000
Mutaties meerjaren investeringsplan	150.000	200.000	280.000	335.000

Programma Sociaal domein

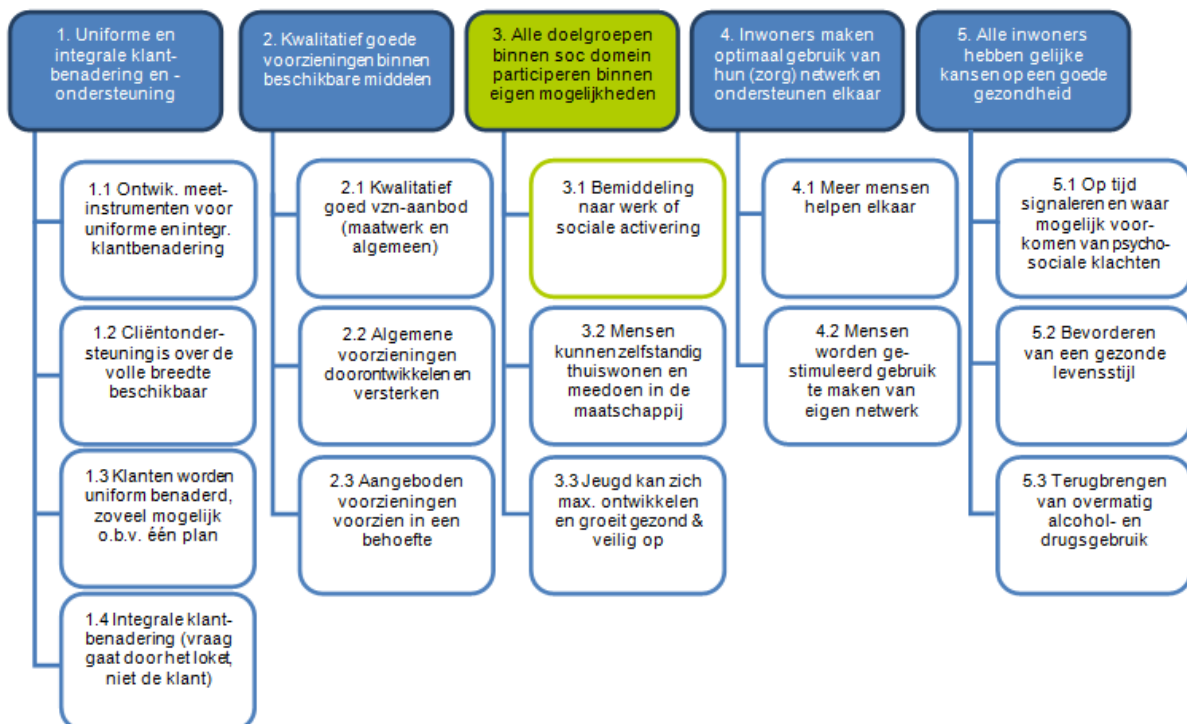
Portefeuillehouder:

- R.P. Grondel

Ambtelijk:

- Afdelingsmanager Samenleving C. Schelling
- Afdelingsmanager Publiekszaken A. Oonk

Doelstellingen in één oogopslag



Structurele gevolgen Jaarrekening 2016

Geen.

Autonome ontwikkelingen

Geen.

Nieuwe ontwikkelingen

Extra capaciteit Sociaal domein

Vanaf 2018 worden de budgetten voor het sociaal domein zo realistisch mogelijk geraamd. Basis hiervoor zijn de werkelijke uitgaven over 2015, 2016 en deels 2017. Uit de voorgaande jaren bleek een overschot op de gedecentraliseerde gelden voor de uitvoering van het sociaal domein. Het overschot wordt voornamelijk veroorzaakt binnen de Wmo-budgetten en juist bij jeugdzorg en participatie blijken tekorten. Tot 2017 werd het participatiebudget vanuit de algemene middelen aangevuld met 200.000 euro. Toch resteert per saldo een

positief verschil. Voor de verdere invulling van de gedecentraliseerde taken is zowel op op beleidsmatig als uitvoerend gebied extra capaciteit nodig. Vooralsnog stellen wij voor deze capaciteitsbehoefte ten laste van het voordeel te brengen. Na het opstellen van de begroting 2018 kunnen we op basis van de op werkelijkheid gebaseerde budgetten bepalen of er een positief verschil blijft ontstaan.

Sociaal Domein				
Uitbreiding personeel ten laste van voordeel decentralisatiegelden	180	180	180	180
Medewerker Wmo (1,0 fte)	-60	-60	-60	-60
Beleidsmedewerker Jeugd (0,5 fte)	-35	-35	-35	-35
Coördinatie Brede HOED team (0,5 fte)	-35	-35	-35	-35
Administratief Medewerker Sociale Zaken (0,8 fte)	-50	-50	-50	-50
Totaal Sociaal Domein	-	-	-	-

Ontwikkelingen WSW-Pantar

Gezien de rijksbezuinigingen in het Sociaal Domein is ook de financiering van de WSW onder druk komen te staan. Pantar heeft de afgelopen jaren fors gesneden in de overhead en de apparaatskosten en allerlei bezuinigingen doorgevoerd. Gelijktijdig is geïnvesteerd in het genereren van extra inkomsten. Diemen draagt daaraan haar steentje bij door het gunnen van werk aan Pantar zoals het groenonderhoud/schoonmaak in de wijken, en re-integratiewerkzaamheden voor de Participatiewet en mogelijk de gemeentelijke gebouwschoonmaak.

Negatief subsidieresultaat

Door de Rijksbezuinigingen op de subsidie voor de loonkosten Wsw neemt het tekort op het subsidieresultaat (dit is het verschil tussen de Rijkssubsidie en de werkelijke gemaakte loonkosten voor de WSW), de komende jaren verder toe. Tot en met 2019 loopt de meerjarenbegroting in de pas met het te verwachten negatieve subsidie resultaat. Vanaf 2020 ontstaat op basis van de door Pantar verstrekte raming een toenemend tekort ten opzichte van de huidige begroting.

Subsidieresultaat	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
MJB Diemen	€ 275.000	€ 275.000	€ 275.000	€ 275.000
Opgave Pantar (mrt 2017)	€ 250.000	€ 275.000	€ 300.000	€ 325.000
Totaal	€ 25.000	€ 0	-/- € 25.000	-/- € 50.000

In de begroting 2018 zijn twee stelposten voor de gemeenschappelijke regelingen / verbonden partijen opgenomen. In 2018 is een stelpost voor de prijsindexering opgenomen en voor de groei van Diemen zijn in de komende jaren ook stelposten opgenomen vanwege een hogere bijdrage aan de verschillende gemeenschappelijke regelingen. Uitgangspunt is dat bovenstaande tekorten met deze stelpost verrekend worden.

Negatief operationeel resultaat

Medio 2017 wordt samen met Pantar een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) uitgewerkt. In de bestaande DVO is de afspraak opgenomen dat Pantar naast het negatieve subsidie resultaat ook een eventueel negatief operationeel resultaat mag doorbelasten aan de gemeente Diemen. Het operationeel resultaat is het verschil tussen de apparaatskosten die de stichting maakt voor de begeleiding en de inkomsten die uit de diverse SW activiteiten worden gegenereerd. Als voorwaarde wordt gesteld dat door Pantar wordt aangegeven welke beheersmaatregelen worden getroffen om het tekort zoveel mogelijk te beperken.

Bij het toerekenen van het tekort wordt rekening gehouden met het volumeverschil tussen Amsterdam en Diemen. Tot en met 2016 heeft Pantar het tekort op het operationeel resultaat niet doorbelast aan Diemen, maar wel aan Amsterdam. Gezien de toenemende tekorten is besloten dit vanaf 2018 wel in rekening te brengen. Een mogelijke bijdrage aan een negatief operationeel resultaat is (nog) niet verwerkt in de meerjarenbegroting. Pantar is gevraagd opgave te doen van het verwachte negatieve operationeel resultaat over 2018 tm 2021. Afhankelijk van de stand van zaken wordt deze ontwikkeling nu als risico gekenmerkt.

Landelijke ontwikkelingen

Een complicerende factor is dat het landelijk onduidelijk is welke kant het financieel opgaat met de Wsw. De tekorten zijn een landelijk probleem waarbij de oorzaak ligt in de rijksfinanciering. Hiervoor is ook een landelijke oplossing noodzakelijk. Naar verwachting zal niet eerder dan in de decembercirculaire 2017 of de mei circulaire 2018 meer bekend zijn.

Nieuwe Dienstverleningsovereenkomst

In 2017 wordt samen met Pantar een nieuwe DVO uitgewerkt. Het college vraagt Pantar in deze overeenkomst rekening te houden met het volumeverschil tussen Amsterdam en Diemen en de vanwege dit verschil aan Diemen toe te rekenen kosten.

Nieuwe/gewijzigde investeringen

Er zijn geen nieuwe/gewijzigde investeringen binnen dit programma.

Programma Welzijn, sport en cultuur

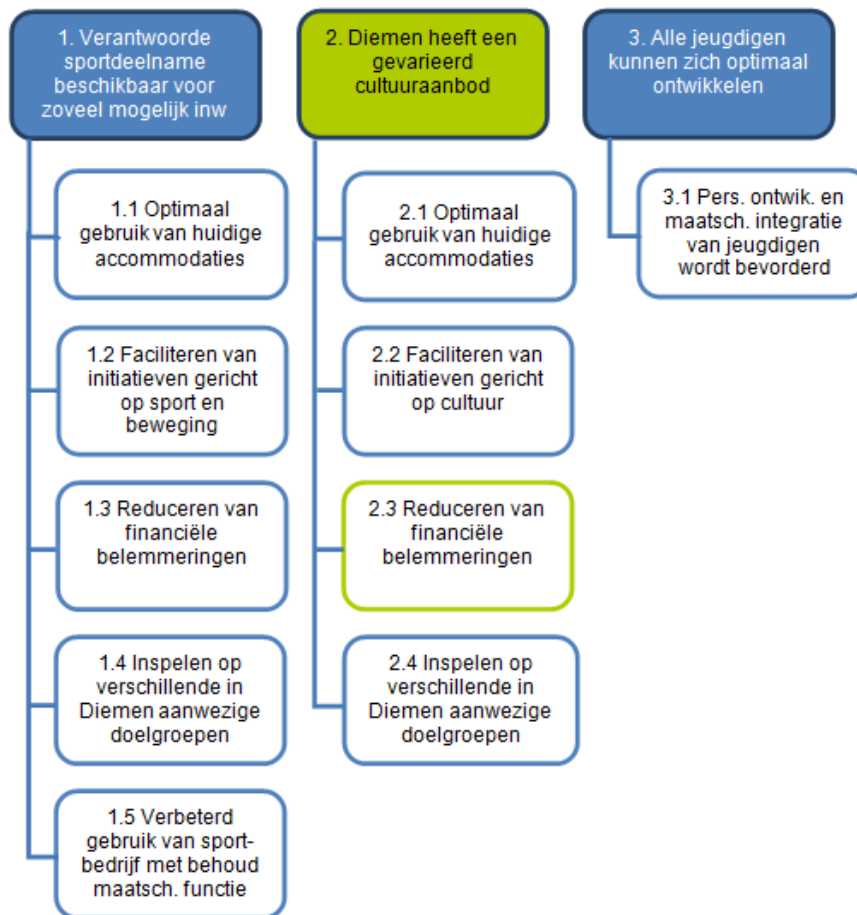
Portefeuillehouders:

- J. Klaasse
- R.P. Grondel

Ambtelijk:

- Afdelingsmanager Samenleving C. Schelling

Doelstellingen in één oogopslag



Structurele gevolgen Jaarrekening 2016

Vervallen huurkosten ouderenbeleid

Voor het product ouderenbeleid zijn huurkosten geraamd. Gedurende 2016 zijn deze kosten niet gemaakt. Deze huurkosten vervallen in de toekomst.

Taakstelling sportaccommodaties

Als gevolg van de taakstelling op de sportaccommodaties zijn de huurtarieven de afgelopen jaren fors gestegen. De huuropbrengsten van het onderwijs worden op basis van een Rijksnorm doorbelast. Dit heeft een nadelig effect op het behalen van de taakstelling.

Daarnaast lijkt het niet realistisch om de sporthallen meer te verhuren, met name aan de ongeorganiseerde sport, ten gevolge van de gestegen tarieven (bezuinigingsmaatregel 2012) en wordt de luchthal, wellicht als gevolg van haar beperkingen, steeds minder verhuurd. Per saldo is er op de exploitatieuitgaven van de sportaccommodaties een structureel voordeel van € 37.000 gehaald. Daarentegen blijven de opbrengsten, zoals hierboven aangegeven structureel achter met € 77.000. Per saldo een tekort van € 40.000. Aangezien in 2016 sprake was van een langdurig zieke medewerker is er in 2017 nog een extra voordeel van € 10.000 te verwachten. Er resteert dan een structureel nadeel van € 30.000.

Autonome ontwikkelingen

Geen.

Nieuwe ontwikkelingen

Nieuwe/gewijzigde investeringen

Programma Welzijn, sport en cultuur			Investeringsbedrag			
Nr.	N/G ³	Investering	2018	2019	2020	2021
1.	N	Vervangen diverse technische installaties sportcentrum Duran	365			
2.	G	Vervangen toplaag kunstgras tennisbanen velden 1 t/m 3		65		
3.	N	Aanleg kunstgras combinatieveld voetbal-honkbal		968		
4.	N	Vervangen lichtstraten en dakbedekking grijze blok de Omval		110		
5.	N	Plaatsen zonnepanelen grijze blok de Omval		25		
6.	N	Plaatsen zonnepanelen De Schakel		70		
7.	N	Plaatsen zonnepanelen 't Kruidvat		55		
8.	N	Sportvloer Sporthal isoleren		70		
9.	N	Realisatie nieuwe sporthal			3.500	
10.	N	Vervangen en verduurzamen ventilatie 't Kruidvat			35	
11.	N	Vervangen wand en vloer squash- en schietbaan sportcentrum Duran			65	
12.	N	Vervangen en verduurzamen ventilatie 't Noorderlicht				120
13.	N	Vervangen noodverlichting in LED sportcentrum Duran				30

Nieuw/gewijzigde investeringen

1. Vervangen diverse technische installaties sportcentrum Duran

Vrijwel de gehele klimaatinstallatie inclusief regeling en pompen is aan vervanging toe. Gekozen is om dit als één werk op te nemen, om hiermee een aanbestedingsvoordeel te behalen. Het uitvoeren van dit werk is mede afhankelijk van de beslissing over de

³ Nieuw/Gewijzigd

toekomst van sportcentrum Duran. Een investering van € 365.000 is noodzakelijk om deze werkzaamheden te realiseren. De nieuwe installaties dragen bij aan duurzaamheid en reduceren het energieverbruik.

2. Vervangen toplaag kunstgras tennisbanen velden 1 t/m 3

Stond voor 2018, dit wordt 2019. Uit rapportage kwaliteitszorg TVDZ 2016 blijkt een beperkte slijtage. De vervanging kan een jaar opgeschoven worden. Het bedrag is geïndexeerd.

3. Aanleg kunstgras combinatieveld voetbal-honkbal

De reeds gerealiseerde en nog te verwachten groei van de SV Diemen rechtvaardigt de aanleg van een vierde veld ten behoeve van deze vereniging. Ruimtelijk gezien is de aanleg van dit veld op het sportpark De Diemen alleen mogelijk in de vorm van een kunstgras combinatieveld voetbal-honkbal. Zowel de SV Diemen als TIW-Survivors kunnen zich vinden in de aanleg begin 2019 van een dergelijk veld, dat een investering vergt van ca. € 968.000. De jaarlijkse exploitatielasten van het veld bedragen vanaf 2020 in totaal € 99.600.

Met de aanleg van dit veld worden twee knelpunten uit de Sportnota 2016-2020, i.c. ondercapaciteit voor voetbal en onderbezetting van het complex van TIW-Survivors opgelost.

4. Vervangen lichtstraten en dakbedekking grijze blok de Omval

De lichtstraten en de dakbedekking van het grijze blok van theater de Omval zijn aan vervanging toe. Bekeken wordt om ook de isolatie waarde te verbeteren. Dit zou een beperkte reductie van het gasverbruik kunnen opleveren. Een investering van € 110.000 is noodzakelijk om het werk te realiseren.

5. Plaatsen zonnepanelen grijze blok de Omval

Met het vervangen van de dakbedekking van het grijze blok, is het een goed moment om PV panelen of PV laminaten op het dak te realiseren. PV laminaten liggen reeds op het dak van het blauwe blok. Voor de PV panelen is een investering van € 25.000 noodzakelijk. Met de opbrengst van de panelen wordt een jaarlijkse besparing van ongeveer € 700,00 gerealiseerd op het elektriciteitsverbruik. Deze besparing komt ten gunste van theater De Omval, maar zal door de gemeente in rekening worden gebracht. De investering draagt bij aan duurzaamheid.

6. Plaatsen zonnepanelen De Schakel

Op diverse daken van De Schakel kunnen PV panelen worden geplaatst. Met het plaatsen van PV panelen kan een reductie van ongeveer € 2.800 per jaar worden gerealiseerd. Dit draagt bij aan de duurzaamheid. Deze reductie komt ten gunste van de huurder van De Schakel, maar zal door de gemeente in rekening worden gebracht. Om de PV panelen te realiseren is een investering van € 70.000 noodzakelijk.

7. Plaatsen zonnepanelen t' Kruidvat

Op de daken van wijkcentrum 't Kruidvat kunnen PV panelen of PV laminaten worden geplaatst. Met het plaatsen van PV panelen of PV laminaten kan een reductie van ongeveer € 2.000 per jaar worden gerealiseerd. Dit draagt bij aan de duurzaamheid. Deze reductie komt ten gunste van de huurder van de SWD, huurder van het pand. Dit bedrag zal door de gemeente in rekening worden gebracht. Om de PV cellen te realiseren is een investering van € 55.000 noodzakelijk.

8. Sportvloer Sporthal isoleren

In 2019 wordt de houten sportzaalvloer in de sporthal gerenoveerd. Hierbij wordt de houten vloer kaalgeschuurd, opnieuw in de lak gezet en belijnd. Met deze renovatie is het een goed moment om te kijken naar duurzaamheid. Om de isolatiewaarde van de vloer te verhogen en

daarmee stookkosten te reduceren, is het de bedoeling om direct isolatie onder de vloer aan te brengen. Voor de isolatiewerkzaamheden is een investering van € 70.000 noodzakelijk. Het aanbrengen van vloerisolatie draagt bij aan de energiereductie.

9. Realisatie nieuwe sporthal

Op 18 april jl. hebben wij de "Toekomstvisie binnensportaccommodaties Diemen" vastgesteld. Deze visie zal in september a.s. met uw raad worden besproken.

In de visie wordt de huidige en toekomstige behoefte aan ruimte voor binnensport in Diemen berekend aan de hand van zogenaamde draagvlakcijfers voor sporthallen.

Berekeningen op basis van de maximumvariant van deze methodiek zonder daarbij de blaashal te betrekken laten zien, dat er in Diemen op dit moment sprake is van een tekort aan 1 sporthal. De huidige praktijk rondom het gebruik van de gemeentelijke binnensportaccommodaties bevestigt deze constatering. Naar de toekomst toe (2022/2030) blijft dit tekort op dat niveau.

Wensen en ambities van de lokale binnensportverenigingen en overige relevante ontwikkelingen in Diemen op het gebied van met name onderwijs onderbouwen verder de noodzaak voor de realisering van een tweede sporthal in Diemen. Per saldo zal onze inzet er op moeten worden gericht, op relatief korte termijn een tweede permanente sporthal in Diemen te realiseren ter vervanging van de blaashal. Wij zullen hiervoor een haalbaarheidsonderzoek starten.

Onlangs is in Utrecht een sporthal van 2.000 m² bvo voor precies € 3.000.000 op de markt gezet (design & build met een budgetplafond). Deze hal wordt bijna energieneutraal (waarvoor het budget met 10% is opgehoogd van 2,7 naar 3,0 mln.). Wel heeft de gemeente daarnaast nog de nodige kosten v.w.b. aanpak parkeren, planbegeleiding en andere bijkomende kosten. Hiervoor kan met 15% van de stichtingskosten worden gerekend. Per saldo zal met een totale investering van ca. € 3,5 miljoen moeten worden gerekend. Dat leidt tot een indicatieve jaarlast van € 180.000.

Dit bedrag bestaat uit een jaarlijkse afschrijvingslast van € 60.000 die betrekking heeft op de bouwkosten ad € 3 miljoen. Daarnaast wordt voor de overige lasten ad € 500.000 indicatief een gemiddeld afschrijvingspercentage gehanteerd van 10 jaar. Dit resulteert in een jaarlijks afschrijvingsbedrag van € 50.000. Gerekend wordt met een rentepercentage van 2 hetgeen resulteert in een rentelast van € 70.000 per jaar. In totaal komt de jaarlast daarmee uit op een bedrag van € 180.000.

10. Vervangen en verduurzamen ventilatie 't Kruidvat

De ventilatie in het wijkcentrum dient vervangen te worden. Met het vervangen wordt een CO² sturing met Warmteterugwinning geïnstalleerd. Hierdoor wordt een beperkte reductie gerealiseerd op het energieverbruik. Voor deze vervanging is een investering van € 35.000 noodzakelijk.

11. Vervangen wand en vloer squash- en schietbaan sportcentrum Duran

De wanden en vloeren van de squash - en schietbaan in sportcentrum Duran dienen vervangen te worden. Hiervoor is een investering van € 65.000 noodzakelijk. Het uitvoeren van dit werk is mede afhankelijk van de beslissing over de toekomst van sportcentrum Duran.

12. Vervangen en verduurzamen luchtbehandeling en ventilatie wijkcentrum 't Noorderlicht

De luchtbehandeling en ventilatie in het wijkcentrum dient vervangen te worden. Met het vervangen wordt een CO² sturing met Warmteterugwinning geïnstalleerd. Hierdoor wordt een reductie gerealiseerd op het energieverbruik. Voor deze vervanging is een investering van € 120.000 noodzakelijk.

13. Vervanging noodverlichting sportcentrum Duran

De noodverlichting in sportcentrum Duran dient vervangen te worden. Met het oog op duurzaamheid en energieverbruik worden de verlichtingsarmaturen vervangen door LED verlichtingsarmaturen. Met deze investering wordt een beperkte energiebesparende maatregel gerealiseerd. Een bedrag van € 30.000 is noodzakelijk om de verlichtingsarmaturen te vervangen. Het uitvoeren van dit werk is mede afhankelijk van de beslissing over de toekomst van sportcentrum Duran.

Nog niet opgenomen investeringen

Er zijn enkele grote investeringen die buiten pas na 2021 aan de orde komen. Ter volledigheid zijn de grof geschatte kosten van deze investeringen wel opgenomen in deze kadernota.

Aanleg hockeyvelden

Bestuurlijk is uitgesproken om een initiatief om in Diemen tot een hockeyvereniging te komen positief tegemoet te treden. Een hiertoe strekkend (burger)initiatief is op dit moment echter nog niet concreet. Onderstaand de indicatie van het investeringsbudget en de bijbehorende kapitaallasten.

Indicatieve raming	
Investeringsbudget	
Aanleg twee hockeyvelden	1.500.000
Nieuwbouw kantine met kleedruimten	500.000
Totaal investeringsbudget	2.000.000
Kapitaallasten	
Aanleg twee hockeyvelden	67.500
Nieuwbouw kantine met kleedruimten	22.500
Totaal kapitaallasten	90.000

Nieuwbouw / renovatie zwembad Duran

Het zwembad Duran is toe aan groot onderhoud. Met name de technische installaties moeten worden vervangen. In onderzoek is welke scenario's hier voor mogelijk zijn. Grofweg is er onderscheid te maken in renovatie of gehele nieuwbouw. Het onderzoeksrapport met de mogelijke scenario's wordt separaat voorgelegd. Ter indicatie informeren wij u over de mogelijke extra investeringsbedragen en daaruitvolgende extra kapitaallasten.

Investeringsbudget	
Renovatie zwembad (verlengen levensduur met 25 jaar)	6.500.000
Nieuwbouw zwembad	15.000.000
Kapitaallasten	21.500.000
Renovatie zwembad (verlengen levensduur met 25 jaar)	390.000
Nieuwbouw zwembad	675.000

Programma Inkomen en armoedebeleid

Portefeuillehouder:

- R.P. Grondel

Ambtelijk:

- Afdelingsmanager Publiekszaken A. Oonk

Doelstellingen in één oogopslag



Structurele gevolgen Jaarrekening 2016

Armoedebeleid

Over 2016 is het budget armoedebeleid met € 20.000 overschreden. Vanwege de geïntensiveerde communicatie over het armoedebeleid neemt het beroep op de diverse regelingen toe. Daarnaast is er nog steeds sprake van een verhoogde instroom asielzoekers. Dit legt een extra beslag op de bijzondere bijstand.

Om de begroting vanaf 2018 in de pas te laten lopen met de structurele uitgaven wordt geadviseerd dit budget structureel te verhogen. In de jaarrekening 2016 is aangegeven € 20.000 te markeren als structureel tekort.

Autonome ontwikkelingen

Geen.

Nieuwe ontwikkelingen

Extra rijksmiddelen armoedebestrijding

In de decembercirculaire 2016 zijn vanaf 2017 extra Rijksmiddelen toegekend aan de gemeente ("Klijnsma middelen") om een impuls te geven aan maatschappelijke participatie voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen. Het betreft structureel geld (€140.000). Daarnaast is een extra bedrag toegekend voor armoedebestrijding onder ouderen. Dit betreft incidenteel geld voor 2017 (€ 4.000) en 2018 (€ 5.000). Het toegekende Rijksbudget voor 2017 is inmiddels geclaimd in de 1e kwartaalbrief 2017. Het geld is niet geoormerkt, al zijn wel bestuurlijke afspraken gemaakt dat het college de besteding lokaal moet verantwoorden aan de raad. Het armoedebeleid is begin 2016 geïntensiveerd. Onder andere door het verhogen van diverse vergoedingen uit de bijzondere bijstand, de extra communicatie door middel van de Easy, Attractive, Social and Timely-methode (EAST-methode) en nieuwe initiatieven zoals de gratis dierenarts voor huishoudens met een laag inkomen en het jeugdsportfonds. Binnen het bestaande armoedebeleid loopt Diemen dus al voorop op de landelijke doelstellingen. Het extra geld kan worden ingezet om het bestaande en nieuwe beleid structureel te financieren. Onderstaand volgt een toelichting op de claims.

Verhoging budget bijzondere bijstand

Vanwege de geïntensiveerde communicatie over het armoedebeleid neemt het beroep op de diverse regelingen toe. Daarnaast is er nog steeds sprake van een verhoogde instroom asielzoekers. Dit legt een extra beslag op de bijzondere bijstand. Om de begroting vanaf 2018 in de pas te laten lopen met de structurele uitgaven wordt geadviseerd dit budget structureel te verhogen met € 20.000.

Pilot Jeugdsport- en cultuurfonds

Op 13 december 2016 is het collegevoorstel Pilot Jeugdsport- en cultuurfonds vastgesteld. Kinderen uit gezinnen met lage inkomens kunnen vanaf 2017 via intermediairs op een laagdrempelige manier toegang krijgen tot sportieve en culturele activiteiten. De kosten voor de pilot worden in 2017 deels gedekt uit de extra Klijnsma middelen voor de bestrijding van armoede onder kinderen (decembercirculaire 2016). Het benodigde incidentele budget voor 2018 en verder bedraagt € 10.000 per jaar.

Diemense Dierenhulp aan Minima

Op 10 januari 2017 is het collegevoorstel Diemense Dierenhulp aan Minima vastgesteld. Met dit besluit is uitvoering gegeven aan de door de raad aangenomen SP-motie "gratis dierenarts voor minima". Voor deze regeling is in 2018 een maximaal budget noodzakelijk van € 10.000. Medio 2018 wordt de regeling geëvalueerd. Voor het mogelijk voortzetten van de regeling na 2018 is een structureel aanvullend budget noodzakelijk van € 10.000 per jaar.

Vroeg erop af

Het invoeren van Vroeg erop af is een belangrijk speerpunt uit het beleidsplan schuldhulp 2016-2019. Het vroeg erop af project kost (exclusief de bijdrage van de corporaties) maximaal € 30.000 per jaar. en wordt vanaf 2017 gedekt uit de "Klijnsma middelen". Geadviseerd wordt de vroeg erop af aanpak ook vanaf 2018 structureel uit de "Klijnsma middelen" te dekken.

Voortzetting gratis openbaar vervoer voor Aow gerechtigden met een laag inkomen

Begin 2017 is de regeling gratis openbaar vervoer voor ouderen met een laag inkomen geëvalueerd. Gezien de positieve ervaringen is besloten de proef vanaf 1 juli 2017 voor onbepaalde tijd om te zetten in vast beleid. Aan dit besluit zijn geen financiële consequenties verbonden aangezien de raad het benodigde budget voor deze regeling al beschikbaar heeft gesteld in de meerjarenbegroting.

Formatie tekort Sociale Zaken

De afgelopen jaren is team Sociale Zaken van afdeling Publiekszaken door onder andere bovenstaande ontwikkelingen geconfronteerd met extra werkzaamheden. Denk aan de administratie rondom de jeugdzorg, extra asielzoekers en regelingen op het gebied van Armoedebeleid (Chronisch Zieken regeling, uitbreiding collectieve zorgverzekering, Stadspas, Gratis Openbaar vervoer ouderen). Deze extra werkzaamheden zijn de afgelopen jaren deels gecompenseerd maar de praktijk laat zien dat er een structureel formatietekort is. Het gaat om een bedrag van € 70.000. Wij stellen wij voor deze te dekken uit de "Klijnsma middelen".

Ontvangst extra middelen		2018
Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen		€ 140.000
Totaal		€ 140.000
Claim op extra middelen		
Verhoging budget bijzondere bijstand		€ 20.000
Jeugdsport- en cultuurfonds		€ 10.000
Diemense Dierenhulp aan Minima		€ 10.000
Vroeg erop af		€ 30.000
Formatie tekort Sociale Zaken		€ 70.000
Totaal		€ 140.000

Nieuwe/gewijzigde investeringen

Er zijn geen nieuwe/gewijzigde investeringen binnen dit programma.

Programma Leefomgeving en milieu

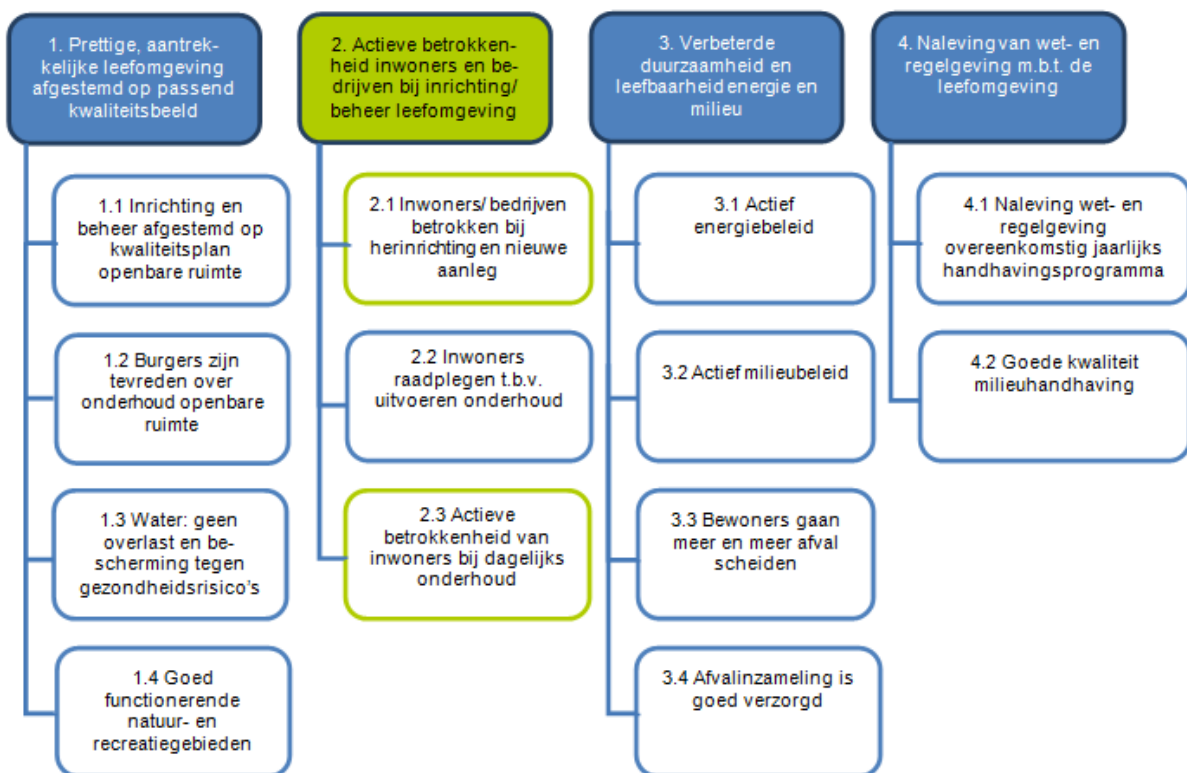
Portefeuillehouders:

- J. Klaasse (openbare ruimte)
- E. Boog (handhaving)
- R.P. Grondel (milieu)

Ambtelijk:

- Afdelingsmanager Ruimtelijk Beheer R. Burgmeijer
- Afdelingsmanager Ruimtelijke Ontwikkeling M.R.A. Cornelissen

Doelstellingen in één oogopslag



Structurele gevolgen Jaarrekening 2016

Geen.

Autonome ontwikkelingen

Geen.

Nieuwe ontwikkelingen

Duurzaamheid

Conform bestaand beleid, vastgelegd in de vernieuwde milieunotitie 2016-2019, met daarin opgenomen een vertaling van het landelijke milieubeleid naar de Diemense situatie en eigen gemeentelijk milieubeleid, realiseert de gemeente o.a. voorbeeld maatregelen voor het benutten van duurzame energie.

In het coalitieakkoord Gemeente Diemen 2014-2018 staan onder meer als uitgangspunten op het gebied van leefomgeving en duurzaamheid: een actief energiebeleid, energie besparen en duurzame energie opwekken. Het betreft hier de uitvoering van het gemeentelijk energiebeleid (energiezorg voor de gemeentelijke gebouwen en openbare verlichting).

Door als gemeente zelf het goede voorbeeld te geven en daarover te communiceren, kunnen anderen worden gestimuleerd om ook over te gaan tot energie besparen en het opwekken van duurzame energie. De gemeente heeft al belangrijke stappen gezet, maar er valt nog veel te verduurzamen, zowel door gedragsverandering als door het treffen van fysieke maatregelen. Ook de komende jaren zijn onze werkzaamheden (en investeringen) gericht op het voortzetten Verbeteren energiezorg in gemeentelijke gebouwen (het regelmatig monitoren van het energieverbruik en het treffen van besparingsmaatregelen met een korte en middellange terugverdientermijn), Energiebesparing in gemeentelijke gebouwen, Energiebesparing in de openbare verlichting (door oude lampen te vervangen door LED-lampen), Energiebesparing in VRI's, pompen en gemalen, Duurzaam (eigen gemeentelijk) wagenpark en Inkoop groene stroom en groen gas.

In onderstaand overzicht staan alle duurzaamheidsinvesteringen uit deze Kadernota opgenomen. Grofweg is inzichtelijk gemaakt wat de extra kosten zijn qua investering. Vervolgens zijn de extra kapitaallasten afgezet tegen de verwachte lagere energiekosten.

Duurzaamheidsinvesteringen	Totaal budget investering vervangen + duurzaamheid	Budget investering voor duurzaamheid	Extra kapitaal lasten	Verwachte besparing	Saldo extra kapitaallasten -/- verwachte besparing
Installeren gasabsorptiepompen gebouw A gemeentewerf	45	45	3	-5	-2
Vervangen luchtbehandeling bestuursvleugel gemeentehuis	150	40	3	-	3
Vervangen CV installatie voormalig Prinses Marijkeschool	45	10	1	-	1
Plaatsen zonnepanelen grijze blok de Omval	25	25	2	-2	-
Plaatsen zonnepanelen De Schakel	70	70	5	-3	2
Plaatsen zonnepanelen 't Kruidvat	55	55	4	-2	2
Sportvloer Sporthal isoleren	70	25	2	-1	1
Vervangen en verduurzamen ventilatie 't Kruidvat	35	15	1	-	1
Vervangen en verduurzamen ventilatie 't Noorderlicht	120	60	4	-2	2
Vervangen noodverlichting in LED sportcentrum Duran	30	15	-	-	-
Totaal investeringsbudget	645	360	25	-15	10

Wij stellen voor € 360.000 te investeren in duurzame oplossingen, per saldo levert dit € 10.000 extra structurele jaarlasten op.

Nieuwe/gewijzigde investeringen

Programma Leefomgeving en milieu			Investeringsbedrag			
Nr.	N/G ⁴	Investering	2018	2019	2020	2021
1.	N	Planmatige vervanging buitenruimte gemeentewerf en recycleplein	47			54
2.	G	GRP-plan Gemalen	-26		-558	
3.	G	PVC Riool Flats Tobias Asserlaan		65		
4.	G	PVC riool Oranjeplantsoen		203		
5.	G	Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, voertuig 13		78		
6.	G	Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, voertuig 19		78		
7.	G	Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, voertuig 22		80		
8.	N	Straatmeubilair/openbare verlichting/brandkranen vanuit grondbedrijf			225	
9.	N	Verharding vanuit grondbedrijf			1.436	
10.	N	Kunstwerken vanuit grondbedrijf			24	
11.	N	Groen/water vanuit grondbedrijf			124	
12.	N	Riool vanuit grondbedrijf			358	
13.	N	Vervangen bestratingsmateriaal				200
14.	G	Vervangen onderheid riool Hoofdassen				3.358
15.	G	Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, voertuig 31				128
16.	N	Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, onkruidborstelmachine				97
17.	N	Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, voertuig 18				39
18.	N	Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, voertuig 32				43

Nieuwe/gewijzigde investeringen

1. Planmatige vervanging buitenruimte gemeentewerf en recycleplein

De buitenruimte van de gemeentewerf en het recycleplein: vloeistofdichte vloeren en overige verhardingen, afrasteringen/hekwerken/toegangspoorten, verlichting, en buitenopslag; dienen periodiek onderhouden en vervangen te worden. Met name de milieueisen noodzaken dit periodieke groot onderhoud en vervangingen.

2. GRP-plan Gemalen

In het kostendekkingsplan van het GRP (en daarmee ook de hoogte van de rioolheffing) wordt rekening gehouden met vervanging van persleidingen en gemalen die hun theoretische restlevensduur overschrijden. Dit houdt echter niet in dat er daadwerkelijk een vervanging plaats vindt. Aangezien de persleidingen en gemalen nog niet vervangen hoeven te worden kan de investering in 2018 en 2020 vervallen.

3. PVC Riool Flats Tobias Asserlaan

Stond gepland voor 2018, is doorgeschoven naar 2019.

⁴ Nieuw/Gewijzigd

4. PVC riool Oranjeplantsoen

Idem punt 3.

5. Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, voertuig 13

Vervanging voertuigen team Wijkbeheer. Voor het functioneren van team Wijkbeheer is een goede onderhoudsstaat van de dienstauto's van groot belang. Door het zeer intensieve gebruik van een aantal voertuigen wordt gerekend met een afschrijftermijn van 5 jaar. Voor een deel van de voertuigen is gebleken dat een langere afschrijftermijn mogelijk is (6-7 jaar). Dit is ook door eerdere beoordelingen van de voertuigen gebleken. In bovenstaande investeringstabel zijn wijzigingen (veelal doorschuivingen) op basis van de meest recente beoordeling ingevoerd.

6. Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, voertuig 19

Idem punt 5.

7. Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, voertuig 22

Idem punt 5.

8. Straatmeubilair/openbare verlichting/brandkranen vanuit grondbedrijf

Eerder is besloten in het Meerjarenperspectief grondzaken om deze investeringen in de Sniep te activeren.

9. Verharding vanuit grondbedrijf

Idem punt 8.

10. Kunstwerken vanuit grondbedrijf

Idem punt 8.

11. Groen/water vanuit grondbedrijf

Idem punt 8.

12. Riool vanuit grondbedrijf

Idem punt 8.

13. Vervangen bestratingsmateriaal

Al enige jaren wordt met het jaarlijks activeren van € 200.000 aan nieuw bestratingsmateriaal gerekend. In het investeringsplan dient ook met dit krediet voor 2021 te worden gerekend. In de doorberekeningen van de werkplannen wordt hiermee rekening gehouden.

14. Vervangen onderheid riool Hoofdassen

Stond op 2020, dit wordt 2021. Het bedrag houdt rekening met een volledige vervanging.

15. Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, voertuig 31

Idem punt 5.

16. Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, onkruidborstelmachine

Idem punt 5.

17. Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, voertuig 18

Idem punt 5.

18. *Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, voertuig 32*
Idem punt 5.

Programma Ruimtelijke ontwikkeling

Portefeuillehouder:

- A.J.M. Scholten

Ambtelijk:

- Afdelingsmanager Ruimtelijke Ontwikkeling M.R.A. Cornelissen

Doelstellingen in één oogopslag



Structurele gevolgen Jaarrekening 2016

Geen.

Autonome ontwikkelingen

Omgevingswet

De Omgevingswet zal, volgens de huidige planning, in 2019/2020 in werking treden. De implementatie van deze wet zal gezamenlijk door de drie Duo+ gemeenten worden voorbereid. Hiervoor is in 2017 een gezamenlijke procesmanager aangetrokken. Voor 2017 en 2018 is hiervoor, via de begroting 2017, budget beschikbaar gesteld. Naast een gezamenlijke procesmanager, is ook in iedere gemeente afzonderlijk een projectleider aan de slag met de voorbereiding van de gemeentespecifieke beleidsontwikkeling op dit punt. Daarbij kan gedacht worden aan het actualiseren en ombouwen van de huidige structuurvisie van Diemen tot een Omgevingsvisie. De gemeenteraad zal hierbij nauw worden betrokken.

Woonvisie

Het is de bedoeling dat de nieuwe Woonvisie in 2017 wordt vastgesteld. Dit zal leiden tot een Uitvoeringsprogramma voor de jaren 2018 en verder. Daarin wordt bepaald wat voor de uitvoering van deze visie de belangrijkste speerpunten zijn en welke inzet van middelen daarvoor nodig is.

Plantage de Sniep en Holland Park

Plantage de Sniep en Holland Park zijn volop in ontwikkeling conform reeds gemaakte afspraken. Omdat de ontwikkeling van Holland Park veel sneller verloopt dan was verwacht, is het noodzakelijk om nu een stedenbouwkundig plan op te stellen voor het resterende deel, waarbij met name de ontwikkeling van de gemeentelijke gronden (het park) prioriteit krijgt. Dit mede in verband met de realisatie van een basisschool in dit gebied (die integraal onderdeel zal zijn van de hele stedenbouwkundige invulling). Een belangrijk aspect van de verdere invulling van Holland Park betreft de realisatie van sociale woningbouw.

Nieuwe ontwikkelingen

Nieuwe projecten

Het collegeprogramma en de groei zorgen voor de vraag naar veel nieuwe projecten. Met daarbij een gunstige ontwikkeling op de woningmarkt komt een en ander nog meer in een versnelling. Onderstaand een overzicht van de projecten die nu spelen. Deze toename van het aantal projecten vergt ook veel van bestuur en organisatie. Om dergelijke projecten in gang te zetten is tijdelijk extra capaciteit nodig. De benodigde formatieve inzet vindt u terug in de 'Paragraaf Bedrijfsvoering'. Op dit programma beperken we ons tot inzicht in de projecten en het resultaat van de projecten.

De projecten 'Visievorming Diemen-Zuid' en 'Spoorzicht' zijn uitgebreider toegelicht.

Nieuwe projecten	Resultaat
Plantage De Sniep	Nieuwe woonwijk incl. voorzieningen en realisatie buitenruimte
Holland Park	Nieuwe woonwijk incl. voorzieningen en realisatie buitenruimte
Bergwijkpark Zuid	Visie mogelijke herontwikkeling tot gemengd stedelijk gebied
Stichting Arq	Het beschikbaar zijn (incl. grondverkoop en planologische procedure) van een nieuwe bebouwingslocatie voor stichting Arq
Verplaatsing BP	Het beschikbaar zijn (incl. grondverkoop en planologische procedure) van een nieuwe bebouwingslocatie voor BP en het daadwerkelijk verplaatsen van de bestaande BP
Station Diemen Zuid	Visie en concreet uitvoeringsplan voor het (laten) aanpassen van de directe omgeving en voorplein van station Diemen-Zuid (excl. realisatie)
Spooronderdoorgang	Uitvoeringsplan en realisatie spooronderdoorgang
Buitenlust	Bouwplan (incl. planologische procedure) voor het (laten) realiseren van sociale woningbouw
Spoorzicht	Visie en planvorming voor nader te bepalen realisatie.
Hockeyvelden	Uitvoeringsplan en realisatie hockeyvelden
Middelbare school	Uitvoeringsplan (incl. evt planologische procedure) voor het (laten) realiseren van een middelbare school
Basisschool	Uitvoeringsplan en realisatie basisschool
Visie Diemen Zuid	Visie en gefaseerde planvorming voor reconstructie/herontwikkeling delen Diemen-Zuid
Oost-West as	Gefaseerde uitvoeringsplannen en uitvoering reconstructie Oost-West as

Nieuwe projecten	Resultaat
Duranbad	Visie (renovatie of nieuwbouw) en planvorming ten behoeve van uitvoering
Extra sporthal	Uitvoeringsplan en realisatie extra sporthal
Voetbal- honkbalveld	Uitvoeringsplan en realisatie combinatie voetbal- en honkbalveld
Overige projecten (Arent Krijtstraat, Postkantoor, NUON locatie/depot, Rietschuur, Saan locatie, Verlaging Gooiseweg, Voormalige pastorie)	Toetsing en faciliteren (incl. planologische procedures) bouwplannen door derden.

Visievorming Diemen-Zuid

Voor 2018 staat de visievorming Diemen-Zuid op de rol. Het onderzoek naar de gewenste verkeersstructuur (dit jaar) en de besluitvorming over al dan niet openstellen van de busbaan, zijn hiervoor belangrijke ingrediënten. Het Plan van aanpak voor deze visievorming is opgesteld en met uw raad gedeeld. De wens van uw raad om hierbij nadrukkelijk ook de wijk Biesbosch hierbij te betrekken, zal uiteraard worden meegenomen.

Bij de visievorming Diemen-Zuid speelt ook ideevorming over het aanpassen van de directe omgeving (met name het voorplein) van het station Diemen-Zuid een belangrijke rol.

Spoorzicht

De voorbereidingen om te komen tot de spooronderdoorgang bij station Diemen (centrum) geven ook aanleiding om tot een visie te komen voor de herontwikkeling van de locatie Spoorzicht. Er zijn allerlei ideeën, variërend van realisatie van sociale woningbouw tot de aanleg van hockeyvelden. Belangrijk is dat eerst duidelijkheid komt over een aantal randvoorwaarden om tot herontwikkeling te komen. Het gaat daarbij om het kunnen realiseren van een goede wegontsluiting van het gebied (mede omdat de Ouddiemerlaan ter plaatse in de toekomst voor een groot deel verlaagd zal zijn). Maar het gaat ook om inzicht te hebben in de diverse (milieu)contouren die beperkingen met zich mee brengen. Daarover zal in 2017 meer duidelijkheid komen, waardoor vervolgens concreet aan de slag kan worden gegaan met de beoogde visie.

Sociale woningbouw

Naast de te realiseren sociale woningbouw in Plantage de Sniep en Holland Park, zal nader onderzoek worden gedaan naar meerdere geschikte locaties hiervoor. Spoorzicht is al eerder genoemd. Er wordt onderzoek gedaan naar een mogelijke locatie nabij Buitenlust. Nog in 2017 zal het college aangeven op welke wijze de eerder door het college uitgesproken ambitie voor de bouw van 500 sociale huurwoningen kan worden uitgebreid naar 1.000 en op welke wijze hieraan de komende jaren invulling kan worden gegeven.

Nieuwe/gewijzigde investeringen

Programma Ruimtelijke ontwikkeling			Investeringsbedrag			
Nr.	N/G ⁵	Investering	2018	2019	2020	2021
1.	N	Geluidsscherm Sniep grondexploitatie	797	797		

⁵ Nieuw/Gewijzigd

Nieuw/gewijzigde investeringen

1. Geluidsscherm Sniep grondexploitatie

Naar analogie van eerdere besluiten om investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut te activeren, worden nu ook de investeringen voor de geluidschermen langs deelplannen J, M en T in de grondexploitatie opgenomen om te activeren (€ 1,6 mln.). De investeringen zullen naar verwachting pas in 2018/2019 worden gemaakt. Bij de volgende grondexploitatie herziening (jaarrekening 2017) leggen we het definitieve besluit voor om deze kosten wel/niet te activeren.

Algemene dekkingsmiddelen

Portefeuillehouder:

- A.J.M. Scholten

Ambtelijk:

- Directie-adviseur K. Deutekom

Structurele gevolgen Jaarrekening 2016

Lagere opbrengst precariobelasting

De opbrengsten van de precariobelasting zijn in 2016 fors lager dan begroot. Planning was in 2016 een controle uit te voeren om zo het basisbestand op orde te krijgen. Dit is er in 2016 niet van gekomen. Verwachting is dat € 25.000 van de minderopbrengsten structureel is.

Autonome ontwikkelingen

Afschaffen precariobelasting

Het kabinet had bij het indienen van zijn wetsvoorstel gekozen voor een overgangstermijn tot 1 januari 2027 (afbouw in 10 jaar) zodat gemeenten de effecten kunnen opvangen van inkomstenderving vanwege het afschaffen van deze vorm van precariobelasting. Op initiatief van de Tweede Kamer is de overgangstermijn gehalveerd tot 5 jaar (uiterlijk tot 1 januari 2022). Het overgangsrecht geldt alleen als een gemeente een verordening met tarief had voor precariobelasting op kabels en leidingen op 10 februari 2016, de datum waarop minister Plasterk het wetsvoorstel voor afschaffing van de precariobelasting heeft aangekondigd. Onder de overgangsregeling kan een gemeente maximaal heffen naar het tarief zoals dat gold op 10 februari 2016. Zo wordt voorkomen dat de tarieven verder oplopen en het aantal gemeenten dat precario heft verder stijgt.

Het kabinet wil precariobelasting op nutsbedrijven afschaffen omdat burgers nu soms meebetalen aan de heffing van een precariobelasting door een gemeente waar zij zelf niet wonen en dus ook zelf niet hebben gestemd op de gemeenteraad. Dit komt omdat nutsbedrijven nu in sommige gemeenten precariobelasting moeten betalen over het netwerk dat zij op de gemeentegrond exploiteren. Nutsbedrijven berekenen dat door aan al hun klanten, die echter vaak in een andere gemeente wonen dan de gemeente die de belasting heft op het bedrijf.

Bovenstaande houdt in dat de ramingen in de begroting moeten worden aangepast. In de begroting werd jaarlijks hetzelfde budget als ontvangst geraamd en werd jaarlijks 1/10 van de opbrengst gereserveerd. Door de kortere afbouwperiode stopt de totaalopbrengst eerder en is er door de versnelde afbouw een negatief financieel effect.

	2018	2019	2020	2021
Ontvangsten precario begroting 2017	-585	-520	-455	-390
Was	-585	-520	-455	-390
Werkelijke ontvangsten (zie rekening 2016)	-500	-500	-500	-500
Reeds gecorrigeerd structureel effect JR2016	-25	-25	-25	-25

	2018	2019	2020	2021
Afbouw in 5 jaar	100	200	300	400
Wordt	-425	-325	-225	-125
Verschil	-160	-195	-230	-265

Nieuwe ontwikkelingen

Geen.

Paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing

Duo+

- Harmonisatie (structureel risico)

Nadere omschrijving risico:

In de praktijk blijkt volledige harmonisatie niet altijd realiseerbaar of wenselijk. De mate van harmonisatie blijkt een punt van aandacht bij de implementatie van de diverse projecten. De moederorganisaties hebben verschillende organisatiestructuren die allemaal optimaal bediend willen worden. Daarnaast verlangt iedere moederorganisatie hetzelfde kwaliteitsniveau als voorheen en moet er ruimte zijn voor de 'couleur locale'. Voorgaande argumenten kunnen snel leiden tot meerkosten. De meerkosten leiden incidenteel en structureel tot meerkosten. Zeker gezien de aparte positie van Diemen (alleen participierend in Bedrijfsvoering) is harmonisatie niet altijd even eenvoudig.

Beheersmaatregelen:

Het nieuwe Bedrijfsplan geeft de meerwaarde van harmonisatie aan. Bij de uitwerking van de projectplannen van het programma 'Slimmer Verbinden' wordt expliciet duidelijk gemaakt wat de meerkosten zijn van afwijkingen.

- Inhuur, talentmanagement (incidenteel risico)

Nadere omschrijving risico:

Inhuur

Een deel van dit risico werd kenbaar gemaakt in de Voortgangsrapportage Duo+ (september 2016). Met name het risico van externe inhuur voor openstaande vacatures, vervanging wegens ziekte en specialistische kennis hebben zich in forse mate voorgedaan.

In de voortgangsrapportage en begroting blijven nog steeds risico's benoemd. Het ziekteverzuim loopt enigszins terug maar de inhuur van specialistische kennis blijft een groot risico. Deze inhuur is onder andere nodig voor de uitvoering van het programmaplan 'Slimmer Verbinden'. In de extra bijdrage voortvloeiend uit de voortgangsrapportage en de begroting 2017 is geen rekening gehouden met de mogelijke kosten voor de inhuur van projectbegeleiding of expertise. Uitgangspunt is deze kosten zo beperkt mogelijk te houden door met name de kosten voor projectbegeleiding op te vangen door de inzet van medewerkers van Duo+ en/of de moederorganisaties. Met de ICT-kosten, zoals de aanschaf van hard- en software en het onderhoud, is wel rekening gehouden.

Talentmanagement

Bij het ontwerp van Duo+ heeft het kader 'mens volgt werk' een belangrijke rol gespeeld. Hierbij is onvoldoende expliciet (formatie, geld, begeleiding/ontwikkeling) rekening gehouden met hetgeen er op managers en medewerkers afkomt bij de plaatsing van medewerkers binnen een nieuwe organisatie: een nieuwe werkgever, een (mogelijk) nieuwe functie met veranderend takenpakket, nieuwe werkwijzen en systemen, nieuwe collega's, nieuwe leidinggevende, een (mogelijk) nieuwe standplaats, het werken voor drie ambtelijke organisaties en gemeentebesturen en hun gemeenten/kernen en het daarmee faciliteren van ook andere bestuurders- en ambtelijke culturen. Kortom, de impact op medewerkers is groot. Daarom zet Duo+ in op een organisatie-breed programma voor talentmanagement,

gekoppeld aan het strategisch HRM-beleid. Talentmanagement heeft als doel om iedere manager en medewerker in Duo+ (op termijn) op de juiste plek in de organisatie in de juiste rol te krijgen, passend bij zijn of haar talenten. Uitgangspunt is dat Duo+ de kosten voor het talentmanagement binnen de huidige financiële kaders uitvoert. Een verdere uitwerking van het talentprogramma moet uitwijzen in hoeverre dat mogelijk is.

Beheersmaatregelen:

In de begroting 2017 is de structurele bijdrage verhoogd en zijn in de jaren 2017 en 2018 onttrekkingen uit de algemene reserve opgenomen om incidentele risico's te bekostigen.

Daarnaast stuurt het management van Duo+ strak op de invulling van openstaande vacatures.

Door een projectmatige aanpak (zie programmaplan 'Slimmer Verbinden') kan gestuurd worden op prioriteiten en resultaten. Bovendien hebben de verschillende gremia een duidelijke plaats in de besluitvorming en worden de projecten toegewezen aan opdrachtgevers. De projectplannen mogen maximaal een doorlooptijd van drie maanden hebben zodat constant kan worden gemonitord of de resultaten voldoen aan de vraag.

Aanpassen inschaling (HR21)

Berekend risico bedrag is € 100.000, de kans op voordoen is 'hoog' (70%).

Nadere omschrijving risico:

Het functiewaarderingssysteem HR21 van de VNG is een gemeenschappelijke meetlat voor functiebeschrijvingen en -waarderingen; maakt organisaties flexibeler en biedt medewerkers mogelijkheden voor een optimale loopbaanontwikkeling. Al 200 organisaties (waaronder gemeenten, samenwerkingsverbanden, SW bedrijven, omgevingsdiensten en veiligheidsregio's) zijn overgestapt.

Duo+ is al van start gegaan met dit functiewaarderingssysteem. In 2017 staat deze harmonisatie op de agenda voor de medewerkers van de gemeente Diemen. Een dergelijke operatie levert in eerste instantie geen voordeel op omdat medewerkers er niet op achteruit mogen gaan. Wel bestaat de kans dat medewerkers er op vooruit gaan. Dit is mede afhankelijk hoe de inschaling heeft plaatsgevonden (Duo+ en Ouder Amstel) of nog dit jaar gaat plaatsvinden (Uithoorn en Diemen).

Sociaal Domein

Berekend risico bedrag is € 500.000, de kans op voordoen is 'gemiddeld' (50%).

Nadere omschrijving risico:

Vanaf januari 2015 heeft het Rijk een drietal regelingen in het sociaal domein naar de gemeenten gedecentraliseerd. Het betreft de nieuwe Jeugdwet, de overheveling van een deel van de AWBZ naar de Wmo en de Participatiewet. De zorg voor en ondersteuning van individuele zorgbehoevenden is een open einde regeling. De gemeente kan daardoor te maken krijgen met grote onvoorziene kosten. De decentralisaties gaan tevens gepaard met bezuinigingen.

De VNG heeft in 2016 onderzoek gedaan naar de financiële effecten van de decentralisatie van het sociaal domein. Dit mede omdat in het nieuws was dat veel gemeenten fors minder geld uitgegeven zouden hebben dan dat zij hebben ontvangen. Inmiddels tonen de uitgevoerde onderzoeken aan dat deze conclusie te voorbarig was. Sterker de laatste onderzoeken laten zien dat er juist tekorten ontstaan bij meerdere gemeenten.

Doordat de uitvoering van 'oude' en 'nieuwe' taken binnen het sociaal domein door elkaar heen lopen is het lastig een zuivere analyse te maken. Bovendien was 2015 het eerste jaar van de decentralisatie en daarom niet representatief. Wij onderschrijven de uitkomsten van de onderzoeken en zijn terughoudend bij het benoemen van de structurele aard van het voordeel. Toch is er ook in 2016 is een overschot. Met name op de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) houden we in 2016 geld over, ruim € 0,9 miljoen. Echter bij jeugd en participatie ontstaan tekorten (€ 0,2 miljoen). Deze tekorten lopen verder op wanneer in 2017 de extra toegekende eigen middelen verdwijnen. Ook vanuit het Rijk worden de budgettaire kaders volgend jaar strakker. Het uitgavenpatroon binnen jeugd is onvoorspelbaar is. De verwachting is dat de uitgaven zullen stijgen naarmate klanten de gemeente steeds beter weten te vinden voor de overgedragen taken binnen het sociaal domein.

Beheersmaatregelen:

Door in te zetten op lokaal maatwerk en het zelf uitvoeren van trajecten, meer collectieve en algemene voorzieningen in plaats van individuele voorzieningen en bijvoorbeeld door vroeger te signaleren en de inzet van preventieve maatregelen, hopen we de bezuinigingen in de komende jaren te kunnen opvangen.

Budget gebundelde uikering (BUIG)

Berekend risico bedrag is € 1.700.000, de kans op voordoen is 'hoog' (70%).

Nadere omschrijving risico:

In 2015 is een nieuwe verdeelsystematiek ingevoerd voor de verdeling van de bijstandsmiddelen.

De nieuwe systematiek is gebaseerd op een kansmodel. Het model schat de kans dat een huishouden met bepaalde kenmerken een bijstandsuitkering heeft.

Het geschatte aantal huishoudens in de bijstand wordt vermenigvuldigd met de geldende normatieve tarieven, om zo tot het objectieve budget te komen. Invoering van deze nieuwe systematiek ging gepaard met soms grote herverdeel-effecten en budgetverschuivingen.

Het ministerie van Sociale Zaken en werkgelegenheid (SZW) constateerde dat verdere verfijning van het model nodig was. In 2016 en 2017 zijn verbeterlagen gemaakt.

In oktober 2016 is het voorlopig budget voor de bijstand bekend geworden voor het jaar 2017. Dit budget is, zoals hierboven beschreven, gebaseerd op een verbeterde versie van het objectieve verdeelmodel.

De wijzigingen in het model hebben voor de meeste gemeenten gevolgen voor de omvang van het bijstandsbudget. Het nieuwe budget voor 2017 is € 7.0 mln. Dit betekent een achteruitgang ten opzichte van 2016 van € 1.7 mln.

Het bijstandsbudget over 2018 zal naar alle waarschijnlijkheid maximaal op het niveau van 2017 liggen terwijl het bijstandsvolume toe kan nemen gezien de landelijke trend op het moment van de opmaak van deze kadernota

In 2018 kunnen gemeenten met een oplopend bijstandstekort een beroep doen op een vangnetuitkering. Dit betekent dat bij overschrijding van het beschikbare budget, rekening houdend met een eigen risico, een aanvraag kan worden ingediend.

Beheersmaatregelen:

Een mogelijke beheersmaatregel voor het risico van deze uitkering, is het instellen van een egalisatiereserve.

Pantar

Berekend risico bedrag is € 200.000, de kans op voordoen is 'laag' (10%).

Nadere omschrijving risico:

- Negatief operationeel resultaat

Medio 2017 wordt samen met Pantar een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) uitgewerkt. In de bestaande DVO is de afspraak opgenomen dat Pantar naast het negatieve subsidie resultaat ook een eventueel negatief operationeel resultaat mag doorbelasten aan de gemeente Diemen. Het operationeel resultaat is het verschil tussen de apparaatskosten die de stichting maakt voor de begeleiding en de inkomsten die uit de diverse SW activiteiten worden gegenereerd. Als voorwaarde wordt gesteld dat door Pantar wordt aangegeven welke beheersmaatregelen worden getroffen om het tekort zoveel mogelijk te beperken. Bij het toerekenen van het tekort wordt rekening gehouden met het volumeverschil tussen Amsterdam en Diemen. Tot en met 2016 heeft Pantar het tekort op het operationeel resultaat niet doorbelast aan Diemen, maar wel aan Amsterdam. Gezien de toenemende tekorten is besloten dit vanaf 2018 wel in rekening te brengen. Een mogelijke bijdrage aan een negatief operationeel resultaat is (nog) niet verwerkt in de meerjarenbegroting. Pantar is gevraagd opgave te doen van het verwachte negatieve operationeel resultaat over 2018 tm 2021. Afhankelijk van de stand van zaken wordt deze ontwikkeling nu nog als risico gekenmerkt.

- Landelijke ontwikkelingen

Een complicerende factor is dat het landelijk onduidelijk is welke kant het financieel opgaat met de Wsw. De tekorten zijn een landelijk probleem waarbij de oorzaak ligt in de rijksfinanciering. Hiervoor is ook een landelijke oplossing noodzakelijk. Naar verwachting zal niet eerder dan in de decembercirculaire 2017 of de mei circulaire 2018 meer bekend zijn.

Beheersmaatregelen

Nieuwe Dienstverleningsovereenkomst

In 2017 wordt samen met Pantar een nieuwe DVO uitgewerkt. Het college vraagt Pantar in deze overeenkomst rekening te houden met het volumeverschil tussen Amsterdam en Diemen en de vanwege dit verschil aan Diemen toe te rekenen kosten.

Bergwijkpark / Holland Park

Berekend risico bedrag is € 1.500.000, de kans op voordoen is 'gemiddeld' (50%).

Nadere omschrijving risico:

Het gaat om de gemaakte plankosten en de overige voorbereidingskosten die in het kader van de totale planvoorbereiding Bergwijkpark Noord zijn gemaakt.

Beheersmaatregelen:

Door externe partijen te faciliteren en de verbindende schakel te zijn, stimuleren we het particulier initiatief in de gebiedsontwikkeling. We hebben inmiddels meerdere overeenkomsten gesloten met meerdere projectontwikkelaars die een groot gedeelte van het gebied herontwikkelt (namelijk Diemervijver en Holland Park). Deze overeenkomsten regelen een exploitatiebijdrage, waarin impliciet ook de reeds gemaakte en te maken gemeentelijke voorbereidingskosten en incidentele investeringskosten zijn betrokken. Een deel van de bijdrage is inmiddels in rekening gebracht. In de komende jaren moet het overige deel ontvangen worden. Toekomstige particuliere nog te ontwikkelen locaties zullen op vergelijkbare wijze moeten bijdragen in de gemeentelijke kosten.

Eventuele resterende gemeentelijke kosten komen ten laste van de grondopbrengsten die door de gemeente in dit gebied gerealiseerd moeten worden op de eigen gemeentelijke grondposities. Uiteindelijk is het streven om budgetneutraal te eindigen. Op dit moment is dat ingeschat als haalbaar, maar in de komende jaren zouden zich mogelijk situaties kunnen voordoen die de haalbaarheid verminderen. De inpassingen van (maatschappelijke) voorzieningen en het realiseren van een deels sociaal woningbouwprogramma hebben hierop hun invloed.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Personeelskosten

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
CAO Ontwikkeling ambtenaren	-175	-175	-175	-175
Individueel Keuze Budget (IKB)	-100	-100	-100	-100
Pensioenpremie	-95	-95	-95	-95
Stelpost indexering 2017	120	120	120	120
Ex-medewerkers/bestuurders	pm	pm	pm	pm
Prognose Kadernota 2018 Personeelskosten	-250	-250	-250	-250

Uit bovenstaande tabel blijkt dat wij in de periode 2018-2021 extra budget nodig hebben voor de personeelslasten. De oorzaken die hieraan ten grondslag liggen zijn:

CAO Ontwikkeling ambtenaren

De gesprekken over een nieuwe CAO voor het gemeentepersoneel gaan eerdaags van start. De gemiddelde inzet van de vakbonden en de VNG is circa 1,6%. Onderdeel van de CAO-onderhandeling is dat de tegemoetkoming ziektekostenverzekering voor alle medewerkers gaat gelden en daardoor losgekoppeld gaat worden van de pakketkeuze voor de aanvullende verzekering van de individuele medewerker.

Individueel keuzebudget (IKB)

De invoering van het IKB heeft voor een belangrijk deel geen budgettaire gevolgen, het vervangt immers de vakantietoelage, de eindejaarsuitkering en de bijdrage levensloop, omdat de middelen hiervoor deels zijn overgedragen en deels niet. In de begroting is deels rekening gehouden met deze kosten. Echter binnen het IKB is nog geen rekening gehouden dat volgens de CAO 14,4 vakantie-uren wordt omgezet in geld.

Pensioenpremie

Vanaf 1 januari 2017 stijgt de premie-werkgeversdeel voor het ouderdoms- en nabestaandenpensioen van 12,63% naar 15,05%. Daarnaast stijgt ook de premie inkoop voorwaardelijk pensioen (VPL) van 2,3% naar 2,6%. De verwachting is dat dit ook voor 2018 de trend wordt. Dit is dan ook de aanleiding om dit als uitgangspunt voor 2018 gebruiken.

Stelpost indexering

In de begroting 2017 was al structureel rekening gehouden met hogere salariskosten. Het reeds geraamde bedrag kan worden verminderd op de nieuwe loonindexering.

Ex-medewerkers/bestuurders

Bij het opstellen van de begroting 2018 worden de mutaties in de verplichtingen voor ex medewerkers en bestuurders geactualiseerd. Het is op dit moment nog niet aan te geven wat de verschillen worden.

Wethouders

Begrotingstechnisch is vanaf 2019 weer rekening gehouden met een functieomvang van 4,0 fte voor de wethouders.

Autonome ontwikkelingen

Stelpost Groei van Diemen

Vanaf 2017 zijn als gevolg van de 'Nota integrale visie op de groei van Diemen 2017-2025' stelposten opgenomen die rekening houden met de capaciteitsuitbreiding als gevolg van de groei. Voorstel is de stelpost in 2018 op onderstaande wijze in te zetten.

Uitbreiding personeel ten laste van stelpost Groei van Diemen	2018	2019	2020	2021
Stelpost uitbreiding personeel	200	300	500	800
Stelpost hogere kosten bedrijfsvoering	25	75	125	175
Totaal stelpost uitbreiding personeel Groei van Diemen	225	375	625	975
Nieuw personeel ten laste van stelpost				
Beleidsmedewerker Economische Zaken / Wonen (0,4 fte)	-35	-35	-35	-35
Beleidsmedewerker Juridische Zaken (0,5 fte)	-35	-35	-35	-35
Beleidsmedewerker Verkeer (0,5 fte)	-35	-35	-35	-35
Medewerker Bewonerscontacten (1,0 fte)	-70	-70	-70	-70
Medewerker Leerplicht (0,4 fte)	-20	-20	-20	-20
Medewerker Burgerzaken (1,0 fte)	-50	-50	-50	-50
Medewerker Klant Contact Centrum (1,0 fte)	-50	-50	-50	-50
Totaal uitbreiding personeel Groei van Diemen	-295	-295	-295	-295
Saldo inzet stelpost en uitbreiding personeel als gevolg van groei Diemen	-70	80	330	680

Beleidsmedewerker Economische zaken / Wonen (0,5 fte)

Extra taken economische zaken en wonen. Staat los van formatie die voor AM over komt.

Beleidsmedewerker Juridische Zaken (0,5 fte)

Eerste lijns juridische ondersteuning voor meer en complexe bezwaar/beroepschriften.

Beleidsmedewerker Verkeer (0,5 fte)

Vanwege de vele ontwikkelingen moeten er veel verkeerszaken worden behandeld en veel verkeersbesluiten worden voorbereid

Medewerker bewonerscontacten (1,0 fte)

De ontwikkelingen op het gebied van bewonerscontacten in en rond de openbare ruimte gaan sneller dan gedacht. Steeds vaker zijn bewoners bereid initiatief te nemen en energie te steken in de openbare ruimte. Vaak is het nodig dat de gemeente deze bewoners ondersteunt, faciliteert en zo nodig stimuleert. Zo kan de bestaande energie een plek krijgen en op een constructieve manier worden ingezet. Dit is van belang omdat succesvolle initiatieven en betrokken bewoners een positieve bijdrage leveren aan hun leefomgeving en het de algemene woontevredenheid verhoogt. De nieuwe faciliterende rol van de overheid, flexibel en wendbaar, sluit goed aan op deze ontwikkeling en staat hoog op de agenda in Diemen. Daar komt bij dat het inwoneraantal van Diemen in de komende jaren fors groeit. Het is aannemelijk dat dit leidt tot een toename van het aantal meldingen, vragen en initiatieven door bewoners. Meer capaciteit is daarom nodig op het gebied van bewonerscontacten. Een extra medewerker, in de voornamelijk "technische" werkomgeving

van de afdeling Ruimtelijk Beheer, zal van aanvullende waarde zijn om samen met bewoners en collega's verder te bouwen aan een prettige en leefbare woonomgeving. De uitbreiding betreft een functie van adviseur Infra.

Medewerker Leerplicht (0,4 fte)

Dit als gevolg van de toename van de caseload. Dekking hiervoor kan deels (€ 20.000) gevonden worden binnen de huidige leerplichtbudgetten en komen deels ten laste van de stelpost 'Groei van Diemen'.

Medewerker Burgerzaken (1,0 fte) + Medewerker Klant Contact Centrum (1,0 fte)

De groei van diemen is in 2018 vooral merkbaar bij het Team Burgerzaken en het Klant Contact Centrum (KCC). De vele verhuizingen naar Diemen en aanverwante dienstverlening zorgen ervoor dat er extra capaciteit nodig zal zijn. Daarnaast krijgt het KCC meer vragen van onze nieuwe burgers.

Nieuwe ontwikkelingen

Trainees

Gezien de ontwikkeling van ons personeelsbeleid (die vergrijst), is het van belang om tijdig jonge mensen de organisatie in te laten stromen. Naast dit strategische belang, geldt dat we in onze Diemense organisatie op verschillende vakgebieden aanlopen tegen onvoldoende 'handjes' voor uiteenlopende, tijdelijke klussen. Hiervoor kan een kleine groep jonge ambtenaren soelaas bieden. In den lande voeren al tal van overheidsorganisaties traineeprogramma's, om in de interne vraag naar jong talent te kunnen voorzien.

Om die redenen zijn we april 2017 gestart met een tweejarig traineeprogramma voor vier trainees. De groep is gekoppeld aan vier jonge talenten die al (tijdelijk) in dienst zijn en van hetzelfde opleidingsaanbod gebruikmaken. Het programma wordt betaald uit incidentele middelen en is bedoeld om ervaring op te doen met deze vorm van het binnenhalen van jong talent. Medio 2018 voert het college een evaluatie uit. Op basis daarvan bepalen we het (structurele) vervolg op dit programma. Indien dan wordt besloten om in de huidige vorm door te gaan, dan is vanaf 2019 structureel voor 4 trainees á € 40.000, € 160.000 per jaar nodig.

In deze kadernota is de helft van dit bedrag, € 80.000, opgenomen als nieuw beleid. Overige middelen dienen te worden gevonden in vacaturegelden, de stelpost groei danwel in een andere vormgeving (bv niet ieder jaar) van het programma.

Schoonmaakwerkzaamheden

Schoonmaakwerk gemeentehuis, Brede Hoed en gemeentewerf

In 2017 werden de schoonmaak werkzaamheden in het gemeentehuis, de Brede Hoed en de gemeentewerf nog uitgevoerd door een schoonmaakbedrijf. De wens is om deze werkzaamheden door werknemers van een SW bedrijf uit te laten voeren. Dit levert direct een bijdrage aan de Quotumwet. Tevens bestaat de wens om de kwaliteit van het schoonmaakwerk in deze panden te verbeteren. Voorgesteld wordt om de werkzaamheden, via een detacheringsovereenkomst met Pantar, door SW medewerkers uit te laten voeren. Het beschikbare exploitatie schoonmaakbudget, verdeeld over deze panden, dient daarom verhoogd te worden met totaal € 30.000 structureel.

Nieuwe projecten

De ambitie van het college blijft hoog en leidt tot de start van veel nieuwe projecten. Daarnaast brengt de groei van Diemen nieuwe vraagstukken met zich mee op het gebied van voorzieningen. Onderstaand een overzicht van de nieuwe projecten en de bestuurlijke oorsprong.

Projecten op basis van coalitieakkoord:

- Realisatie Plantage de Sniep
- Realisatie Holland Park (herontwikkeling Bergwijkpark Noord)
- Realisatie Spooronderdoorgang
- Realisatie Oost west as

Projectvoornemens op basis van coalitieakkoord:

- Realisatie Hockeyvelden
- Realisatie Middelbare school
- Verbindingen Diemen Zuid

Projectvoornemens als gevolg van groei :

- Herhuisvesting Stichting ARQ
- Herontwikkeling Bergwijkpark Zuid
- Verplaatsing BP
- Herontwikkeling Station Diemen Zuid
- Ontwikkeling Buitenlust
- Ontwikkeling Spoorzicht
- Realisatie extra sporthal

Overige projectvoornemens:

- Herontwikkeling Duranbad

De uitwerking van deze projecten kan niet binnen de huidige formatie worden vorm gegeven. Ter voorbereiding van deze projecten is extra capaciteit nodig. In onderstaand overzicht zijn per project de benodigde uren aangegeven in de periode 2018 tot en met 2020. In sommige gevallen kunnen de kosten op een later moment ingebracht worden bij een (nog vast te stellen) grondexploitatie of nog toe te kennen investeringsbudget. Wanneer het project geen doorgang vindt dan komen de kosten ten laste van de Algemene Reserve.

Extra formatiebehoefte nieuwe projecten (in uren)	2018	2019	2020	2021
Plantage De Sniep #	125	225	200	-
Holland Park #	750	1.530	750	-
Bergwijkpark Zuid	500	-	-	-
Stichting Arq #	1.900	500	700	-
Verplaatsing BP	-	-	-	-
Station Diemen Zuid	750	1.400	925	-
Spooronderdoorgang *	-	-	-	-
Buitenlust #	2.000	975	525	-
Spoorzicht #	3.500	3.900	1.800	-
Hockeyvelden *	-	-	-	-
Middelbare school *	650	-	-	-
Basisschool *	650	-	-	-
Visie Diemen Zuid *	1.675	2.850	2.775	-
Oost-West as *	-	-	-	-
Duranbad *	-	-	-	-
Extra sporthal *	-	-	-	-
Voetbal- honkbalveld *	-	-	-	-

Extra formatiebehoefte nieuwe projecten (in uren)	2018	2019	2020	2021
Overige projecten (Arent Krijtstraat, Postkantoor, NUON locatie/depot, Rietschuur, Saan locatie, Verlaging Gooiseweg, Voormalige pastorie)	1.575	-	-	-
Prognose Kadernota 2018 nieuw beleid Structureel	14.075	11.380	7.675	-
# ten laste van (nog te openen) grondexploitatie * ten laste van (nog beschikbaar te stellen) krediet				

Extra formatiebehoefte nieuwe projecten (in euro's x 1.000)	2018	2019	2020	2021
Plantage De Sniep #	-	-	-	-
Holland Park #	-	-	-	-
Bergwijkpark Zuid	45	-	-	-
Stichting Arq #	160	45	60	-
Verplaatsing BP	-	-	-	-
Station Diemen Zuid	65	120	80	-
Spooronderdoorgang *	-	-	-	-
Buitenlust #	170	85	45	-
Spoorzicht #	300	330	155	-
Hockeyvelden *	-	-	-	-
Middelbare school *	55	-	-	-
Basisschool *	55	-	-	-
Visie Diemen Zuid *	140	240	235	-
Oost-West as *	-	-	-	-
Duranbad *	-	-	-	-
Extra sporthal *	-	-	-	-
Voetbal- honkbalveld *	-	-	-	-
Overige projecten (Arent Krijtstraat, Postkantoor, NUON locatie/depot, Rietschuur, Saan locatie, Verlaging Gooiseweg, Voormalige pastorie)	135	-	-	-
Prognose Kadernota 2018 nieuw beleid Structureel	1.125	820	575	-
# ten laste van (nog te openen) grondexploitatie * ten laste van (nog beschikbaar te stellen) krediet				

Overzicht formatie per afdeling

Uitbreiding personeel Directie (zonder projecten)	2018	2019	2020	2021
Directie en advies				
Trainees (4,0 fte)	-160	-80	-80	-80
Afdeling Samenleving				
Medewerker Wmo (1,0 fte)	-60	-60	-60	-60
Beleidsmedewerker Jeugd (0,5 fte)	-35	-35	-35	-35
Coördinatie Brede HOED team (0,5 fte)	-35	-35	-35	-35
Medewerker Leerplicht (0,4 fte)	-20	-20	-20	-20
Afdeling Publiekszaken				
Administratief Medewerker Sociale Zaken (0,8 fte)	-50	-50	-50	-50
Administratief Medewerker Sociale Zaken (1,2 fte)	-70	-70	-70	-70
Medewerker Burgerzaken (1,0 fte)	-50	-50	-50	-50

Uitbreiding personeel Directie (zonder projecten)	2018	2019	2020	2021
Medewerker Klant Contact Centrum (1,0 fte)	-50	-50	-50	-50
Afdeling Ruimtelijk Beheer				
Medewerker Bewonerscontacten (1,0 fte)	-70	-70	-70	-70
Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling				
Beleidsmedewerker Economische Zaken / Wonen (0,4 fte)	-35	-35	-35	-35
Beleidsmedewerker Juridische Zaken (0,5 fte)	-35	-35	-35	-35
Beleidsmedewerker Verkeer (0,5 fte)	-35	-35	-35	-35
AM-secretaris Wonen (0,6 fte)	-50	-50	-	-
AM-secretaris Verkeer en Vervoer (0,1 fte)	-10	-10	-	-
Administratief Medewerker Parkeren (0,4 fte)	-40	-40	-40	-40
Totaal stelpost uitbreiding personeel Groei van Diemen	-805	-725	-665	-665

Paragraaf Lokale heffingen

Indexering belastingen en tarieven

Voorstel is de belastingenontvangsten conform de prijzen te indexeren met 1,6% (Bron CBS). Vorig jaar is in de nota 'Integrale visie op de groei van Diemen' inzichtelijk gemaakt welke meeropbrengsten we verwachten door de groei. Ondanks enkele verschuivingen houdem we dit groeiperspectief in de begroting 2018 aan omdat de uiteindelijke totale groei slechts gering wijzigt.

Indexering	2018	2019	2020	2021
OZB woningen eigenaren	45	45	45	45
OZB niet-woningen eigenaren	25	25	25	25
OZB niet-woningen gebruikers	20	20	20	20
Precariobelasting	-	-	-	-
Reclamezuilen Mupi's	4	4	4	4
Toeristenbelasting	1	1	1	1
Prognose 2017 Indexering belastingen	95	95	95	95

Onroerend zaakbelasting

De meeropbrengsten van de groei van Diemen zijn vorig jaar op basis van het groeiperspectief uit de nota integrale visie op de groei van Diemen al in het meerjarenperspectief verwerkt. Bovenstaande meeropbrengsten zijn alleen gebaseerd op de indexering.

Precariobelasting

De nieuwe wetgeving op het gebied van precariobelasting regelt naast de afbouw van de belasting ook dat de belasting niet verder geïndexeerd mag worden. De opbrengsten precariobelasting bestaan voor 95% uit precario op leidingen. Indexering van de andere tarieven leveren nauwelijks meeropbrengsten op.

Afvalstoffenheffing

Uitgangspunt is dat het tarief afvalstoffenheffing een 100% kostendekkende tarief is. Met name de toegerekende kosten als gevolg van de aanneemsom aan N.V. De Meerlanden bepaalt de hoogte van het tarief. In 2016 is een nieuwe aanneemsom overeengekomen die een verlaging en een grotere differentiatie van het tarief mogelijk heeft gemaakt. Uitgangspunt is dat het tarief afvalstoffenheffing maximaal 1,6% stijgt.

Rioolbelasting

Ook bij de rioolbelasting gaan we uit van een 100% kostendekkend tarief. Het geactualiseerde Verbreed Gemeentelijke Riolerings Plan (VGRP) geeft indicatief aan welke indexering hiervoor nodig is. In 2018 wordt een start gemaakt met de actualisering van het VGRP. Gezien de hoogte van de 'Egalisatievoorziening riolen' per 31 december 2016 (€ 2,8 miljoen) stellen wij voor om net als de voorgaande jaren het tarief in 2018 niet te indexeren.

Bijlagen

Totaaloverzicht structurele gevolgen Jaarrekening

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
Bestuur en dienstverlening				
Bedrijfsvoering (abbonementen, voedingsmiddelen)	30	30	30	30
Totaal lasten	30	30	30	30
Welzijn, sport en cultuur				
Vervallen huurkosten ouderenbeleid	35	35	35	35
Niet behalen taakstelling sportaccommodaties	-30	-30	-30	-30
Totaal lasten	5	5	5	5
Inkomen en armoedebeleid				
Bijzondere bijstand	-20	-20	-20	-20
Totaal lasten	-20	-20	-20	-20
Algemene dekkingsmiddelen				
Lagere opbrengst precariobelasting	-25	-25	-25	-25
Totaal lasten	-25	-25	-25	-25
Prognose Kadernota 2018 Structurele gevolgen Jaarrekening 2016	-10	-10	-10	-10

Totaaloverzicht autonome ontwikkelingen

Omschrijving structureel	2018	2019	2020	2021
Bestuur en dienstverlening				
Informatiebeveiliging	-35	-35	-35	-35
Gewijzigde financiering VNG-activiteiten	-40	-40	-40	-40
Totaal Bestuur en dienstverlening	-75	-75	-75	-75
Algemene Dekkingsmiddelen				
Afschaffen precario (afbouw in 5 jaar in plaats van 10 jaar)	-160	-195	-230	-265
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen	-160	-195	-230	-265
Prognose Kadernota 2018 Autonome ontwikkelingen Structureel	-235	-270	-305	-340

Uitbreiding personeel ten laste van stelpost Groei van Diemen	2018	2019	2020	2021
Stelpost uitbreiding personeel	200	300	500	800
Stelpost hogere kosten bedrijfsvoering	25	75	125	175
Totaal stelpost uitbreiding personeel Groei van Diemen	225	375	625	975
Nieuw personeel ten laste van stelpost				
Beleidsmedewerker Economische Zaken / Wonen (0,4 fte)	-35	-35	-35	-35
Beleidsmedewerker Juridische Zaken (0,5 fte)	-35	-35	-35	-35
Beleidsmedewerker Verkeer (0,5 fte)	-35	-35	-35	-35
Medewerker Bewonerscontacten (1,0 fte)	-70	-70	-70	-70
Medewerker Leerplicht (0,4 fte)	-20	-20	-20	-20
Medewerker Burgerzaken (1,0 fte)	-50	-50	-50	-50
Medewerker Klant Contact Centrum (1,0 fte)	-50	-50	-50	-50
Totaal uitbreiding personeel Groei van Diemen	-295	-295	-295	-295
Saldo inzet stelpost en uitbreiding personeel als gevolg van groei Diemen	-70	80	330	680

Omschrijving incidenteel	2018	2019	2020	2021
Leefomgeving Ruimtelijke Ontwikkeling				
AM-secretaris Wonen (0,6 fte)	-50	-50		
AM-secretaris Verkeer en Vervoer (0,1 fte)	-10	-10		
Bijdrage regio	60	60		
Totaal Ruimtelijke Ontwikkeling	-	-	-	-
Prognose Kadernota 2018 Autonome ontwikkelingen Incidenteel	-	-	-	-

Totaaloverzicht nieuwe ontwikkelingen

Omschrijving structureel	2018	2019	2020	2021
Veiligheid en openbare orde				
Veiligheidsmaatregelen	-30	-30	-30	-30
Totaal Veiligheid en openbare orde	-30	-30	-30	-30
Bereikbaarheid en mobiliteit				
Administratief Medewerker Parkeren (0,4 fte)	-40	-40	-40	-40
Ten laste van meeropbrengsten parkeren (uitbreiding blauwe zone)	40	40	40	40
Totaal Bereikbaarheid en mobiliteit	-	-	-	-
Onderwijs en kinderopvang				
Natuur en milieueducatie	-10	-10	-10	-10
Totaal Onderwijs en kinderopvang	-10	-10	-10	-10
Sociaal Domein				
Uitbreiding personeel ten laste van voordeel decentralisatiegelden	180	180	180	180
Medewerker Wmo (1,0 fte)	-60	-60	-60	-60
Beleidsmedewerker Jeugd (0,5 fte)	-35	-35	-35	-35
Coördinatie Brede HOED team (0,5 fte)	-35	-35	-35	-35
Administratief Medewerker Sociale Zaken (0,8 fte)	-50	-50	-50	-50
Totaal Sociaal Domein	-	-	-	-
Inkomen en armoedebeleid				
Extra budget bijzondere bijstand (armoedebestrijding)	-20	-20	-20	-20
Pilot Jeugdsport- en cultuurfonds	-10	-10	-10	-10
Diemense Dierenhulp aan Minima	-10	-10	-10	-10
Vroeg erop af	-30	-30	-30	-30
Administratief Medewerker Sociale Zaken (1,2 fte)	-70	-70	-70	-70
Totaal Inkomen en armoedebeleid	-140	-140	-140	-140
Bedrijfsvoering				
Trainees (4,0 fte)	-160	-80	-80	-80
Schoonmaakwerkzaamheden	-30	-30	-30	-30
Totaal Bedrijfsvoering	-190	-110	-110	-110
Prognose Kadernota 2018 nieuw beleid Structureel	-370	-290	-290	-290

Omschrijving nieuw beleid incidenteel	2018	2019	2020	2021
Bestuur en dienstverlening				
Participatie	-50	-50	-	-
Totaal Bestuur en dienstverlening	-50	-50	-	-
Prognose Kadernota 2018 Nieuw beleid Incidenteel	-50	-50	-	-

Extra formatiebehoefte nieuwe projecten (in euro's x 1.000)	2018	2019	2020	2021
Plantage De Sniep #	-	-	-	-
Holland Park #	-	-	-	-
Bergwijkpark Zuid	45	-	-	-
Stichting Arq #	160	45	60	-

Extra formatiebehoefte nieuwe projecten (in euro's x 1.000)	2018	2019	2020	2021
Verplaatsing BP	-	-	-	-
Station Diemen Zuid	65	120	80	-
Spooronderdoorgang *	-	-	-	-
Buitenlust #	170	85	45	-
Spoorzicht #	300	330	155	-
Hockeyvelden *	-	-	-	-
Middelbare school *	55	-	-	-
Basisschool *	55	-	-	-
Visie Diemen Zuid *	140	240	235	-
Oost-West as *	-	-	-	-
Duranbad *	-	-	-	-
Extra sporthal *	-	-	-	-
Voetbal- honkbalveld *	-	-	-	-
Overige projecten (Arent Krijtstraat, Postkantoor, NUON locatie/depot, Rietschuur, Saan locatie, Verlaging Gooiseweg, Voormalige pastorie)	135	-	-	-
Prognose Kadernota 2018 nieuw beleid Structureel	1.125	820	575	-
# ten laste van (nog te openen) grondexploitatie				
* ten laste van (nog beschikbaar te stellen) krediet				

Meerjaren investeringsplan 2018-2021

Meerjaren investeringsplan 2018

Omschrijving	Invest. bedrag	Afschr. Termijn	Afschrijvingslasten			
			2018	2019	2020	2021
Herinrichting raadzaal gemeentehuis. Vervangen vloerbedekking, meubilair en techniek	200	15	-	13	13	13
Herinrichten centrale hal en Burgerzaken gemeentehuis	300	25	-	12	12	12
Aanpassing werkplekken gemeentehuis	30	15	-	2	2	2
Vervangen CV installatie voormalig Prinses Marijkeschool	45	20	-	2	2	2
Vervangen diverse technische installaties sportcentrum Duran	365	20	-	18	18	18
Planmatige vervanging buitenruimte gemeentewerf en recycleplein	47	10	-	5	5	5
VRI Daalwijdreef (Bergwijkpark)	250	10	-	25	25	25
Johan Cruijff Court	180	10	-	18	18	18
Activeren nieuw bestratingsmateriaal	200	15	-	13	13	13
Vervangen Iveco wagen nummer 12 bestrating	75	5	-	15	15	15
Vervangen civieltechnische kunstwerken	31	40	-	1	1	1
Spooronderdoorgang Ouddiemerlaan	4.750	40	-	119	119	119
Vervangen beschoeiing waterpartijen 2018	137	15	-	9	9	9
Geluidsscherm Sniep grondexploitatie	797	25	-	32	32	32

Meerjaren investeringsplan 2019

Omschrijving	Invest. bedrag	Afschr. Termijn	Afschrijvingslasten			
			2018	2019	2020	2021
Aanpassing werkplekken gemeentehuis	30	15	-	-	2	2
Vervangen lichtstraten en dakbedekking grijze blok de Omval	110	25	-	-	4	4
Plaatsen zonnepanelen grijze blok de Omval	25	20	-	-	1	1
Plaatsen zonnepanelen De Schakel	70	20	-	-	4	4
Plaatsen zonnepanelen 't Kruidvat	55	20	-	-	3	3
Sportvloer Sporthal isoleren	70	25	-	-	3	3
Vervangen Fiat Doblo wagen nummer 15 opzichters	22	5	-	-	4	4
Aanleg kunstgras combinatieveld voetbal-honkbal grasmat	532	10	-	-	53	53
Aanleg kunstgras combinatieveld voetbal-honkbal verlichting	80	15	-	-	5	5
Aanleg kunstgras combinatieveld voetbal-honkbal fundlagen	188	20	-	-	9	9
Vervanging top laag kunstgras tennisbanen velden 1 tot en met 3	65	10	-	-	7	7
Straatmeubilair/openbare verlichting/brandkranen vanuit grondbedrijf	341	10	-	-	34	34
Activeren nieuw bestratingsmateriaal 2019	200	15	-	-	13	13
Verharding vanuit grondbedrijf	996	15	-	-	66	66
Vervangen Iveco wagen nummer 21 straatreiniging	58	5	-	-	12	12
Vervangen civieltechnische kunstwerken	254	40	-	-	6	6
Kunstwerken vanuit grondbedrijf	139	40	-	-	3	3
Vervangen Iveco wagen nummer 19 plantsoenen	78	5	-	-	16	16
Groen/water vanuit grondbedrijf	311	25	-	-	12	12
PVC riool Flats Tobias Asserlaan	65	15	-	-	4	4
PVC riool Oranjeplantsoen	203	15	-	-	14	14
PVC riool Scheepskwartier	1.222	15	-	-	81	81
Riool vanuit grondbedrijf	563	15	-	-	38	38
Vervangen Iveco wagen nummer 13 gemalen	78	5	-	-	16	16
Geluidsscherm Sniep grondexploitatie	797	25	-	-	32	32

Meerjaren investeringsplan 2020

Omschrijving	Invest. bedrag	Afschr. Termijn	Afschrijvingslasten			
			2018	2019	2020	2021
Aanpassing werkplekken gemeentehuis	30	15	-	-	-	2
Installeren gasabsorptiepompen gebouw A gemeentewerf	45	20	-	-	-	2
Vervangen gevelkozijnen en garagedeuren gebouw B/C en D gemeentewerf	375	25	-	-	-	15
Vervangen en verduurzamen ventilatie 't Kruidvat	35	20	-	-	-	2
Vervangen wand en vloer squash- en schietbaan sportcentrum Duran	65	25	-	-	-	3
Vervangen Mercedes wagen nummer 29 gebouwendienst	37	5	-	-	-	7
Vervangen shovel wagen nummer 26 werf	72	5	-	-	-	14
Vervangen heftruck Toyota nummer 34 werf	22	5	-	-	-	4
Realisatie nieuwe sporthal	3.500	50	-	-	-	70
Straatmeubilair/openbare verlichting/brandkranen vanuit grondbedrijf	225	10	-	-	-	22
Activeren nieuw bestratingsmateriaal 2020	200	15	-	-	-	13
Verharding vanuit grondbedrijf	1.436	15	-	-	-	96
Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, voertuig nummer 23	82	5	-	-	-	16
Pickup straatveegauto nummer 20	76	5	-	-	-	15
Vervanging voertuigen team Wijkbeheer veegmachine nummer 30	180	5	-	-	-	36
Kunstwerken vanuit grondbedrijf	24	40	-	-	-	1
Vervangen civieltechnische kunstwerken	73	40	-	-	-	2
Groen/water vanuit grondbedrijf	124	25	-	-	-	5
Vervangen Fiat Doblo wagen nummer 28 speelplaatsen	25	5	-	-	-	5
Vervangen PVC riool Vlindertuin	1.451	15	-	-	-	97
Riool vanuit grondbedrijf	358	15	-	-	-	24

Meerjaren investeringsplan 2021

Omschrijving	Invest. bedrag	Afschr. Termijn	Afschrijvingslasten			
			2018	2019	2020	2021
Vervangen luchtbehandeling bestuursvleugel gemeentehuis	150	20	-	-	-	-
Vervangen en verduurzamen ventilatie 't Noorderlicht	120	20	-	-	-	-
Vervangen noodverlichting in LED sportcentrum Duran	30	20	-	-	-	-
Planmatige vervanging buitenruimte gemeentewerf en recycleplein	54	10	-	-	-	-
Brede School in Bergwijkpark	7.482	50	-	-	-	-
Gymzaal bij de Brede Hoed in Bergwijkpark	910	50	-	-	-	-
Activeren nieuw bestratingsmateriaal	200	15	-	-	-	-
Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, onkruidborstelmachine	97	5	-	-	-	-
Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, voertuig 18	39	5	-	-	-	-
Vervanging voertuigen team Wijkbeheer veegmachine nummer 31	128	5	-	-	-	-
Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, voertuig 32	43	5	-	-	-	-
Vervangen onderhoud riool hoofdassen	3.358	60	-	-	-	-

Raadsbesluit